

TA DOKUMENT PREDSTAVLJA **IZBOR ODZIVOV JAVNOSTI**, KI NASLAVLJAJO VARUHA PRAVIC GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV, IN JE NAMENJEN ZGOLJ ZA INTERNO RABO, ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV RTV SLOVENIJE. NJEGOVE VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

MESEČNO POROČILO O ODZIVIH OBČINSTVA **APRIL 2017**

povzetek odzivov in odgovorov z izbranimi poudarki,
priporočila in mnenja, statistika

Objava na spletnem naslovu www.rtv slo.si/varuh: 10. maj 2017; Končna redakcija: 9. maj 2017; Pripravila: Ilinka Todorovski

Poudarki v poročilu za april 2017

Odzivi so bili zelo razpršeni, nekaj več jih je prispelo po poročanju o cirkusu Medrano v oddaji Dobro jutro, v katerem so nekateri gledalci prepoznali neprimeren odnos do živali, in po podelitvi Viktorjev s kvantaškim vložkom Borisa Kobala. Veliko korespondence je bilo okoli verske glasbe na Prvem programu Radia Slovenije, kar je tudi ena od tem, ki jih kot problematično izpostavlja Civilna pobuda za pluralni radio; aprilsko srečanje s predstavniki te pobude pomeni začetek varuhinjinega dialoga o tej tematiki.

V mediatorski vlogi je varuhinja sodelovala pri glajenju nesporazumov med gledalci (udeleženci) in ustvarjalci oddaj Male sive celice, Na lepše in Utrip; spori so se končali z umikom pritožb v obojestransko zadovoljstvo.

Kot odziv na odzive gledalcev zaradi »anglizacije« Eme objavljam predlog Razvedrilnega programa TV Slovenija o pravilih na Emi 2018.

V sodelovanju med različnimi sektorji RTV Slovenija je bil dokončno rešen problem prekrivanja podnapisov pri spremljanju oddaj TV Slovenija s pomočjo prepisov besedil na teletekstu str. 771.

Metodološka pojasnila: Od 1. januarja 2017 se pri vodenju dnevnika odzivov upošteva dejanska organizacija RTV Slovenija (programsko-produkcijske enote, organizacijske enote, uredniško-produkcijske enote, vodstvo, programski svet itd.). V poročilu se gledalce, poslušalce, bralce in druge uporabnike RTV podpisuje z začetnicami, razen v primerih formalnih dopisov ali stikov. V statistiko odzivov se vštevajo vsi pisni ali ustni odzivi, zabeleženi v delovodniku, medtem ko je v mesečnem poročilu objavljen izbor.

KAZALO

KAZALO	2
I. INFORMATIVNI PROGRAM	4
Črna kronika skoraj vselej prva	4
Utrip: pozitivna zgodba z napako	4
O dogodkih v Srbiji pa nič!?	5
Kdo manipulira o Libiji?	6
II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM	7
Neprimeren termin za Moorov dokumentarec?	7
Ponavljanje ali premierno predvajanje nadaljevanke?	7
Pohvala za izbor filma in nadaljevanke; kaj pa ponovitev?	8
Pohvala velikonočnega prenosa iz Vatikana	8
Zakaj ni bilo oddaje Sveto in svet	9
Hvala za Rieujev koncert - naj bo takšne glasbe več!	9
Incident pri snemanju 28. oddaje kviza Male sive celice	10
III. RAZVEDRILNI PROGRAM	12
Kdo bi vedel - pohvala, vprašanje, kritika	12
Kaj imata skupnega oddaja Ambienti in arhitektura	13
Peka potice v oddaji Na lepše	14
Kvantanje na podelitvi viktorjev	14
Načrtovanje Eme 2018	16
IV. ŠPORTNI PROGRAM	16
Pristransko komentiranje tekme?	16
Gledalčev seznam želja	16
V. PROGRAM PLUS	17
O cirkusu Medrano v oddaji Dobro jutro	17
Polnočni klub: glasba zaduši govor	18
IV. TELEVIZIJA IN PRILAGOJENI PROGRAMI	19
Pomembni podatki le napisani, ne tudi povedani	19
RADIO SLOVENIJA	20
I. RADIO PRVI	20
Na današnji dan	20
Prazničen ali socialističen program	20
Slovenska glasba na slovenskem radiu	21
Dialog s civilno pobudo za pluralni radio	21
Verska glasba na Prvem	21

II. VAL 202	23
Kdaj je beseda a priori pejorativna in sovražna?	23
Novinarjeve vrednote	23
MMC	24
I. VSEBINE	24
Pretirano citiranje Guardian	24
Zakaj napaka ni popravljena?	24
Zaradi napake zamudil prenos...	25
Trump v napad zaradi osebnega dobička?	25
Pritožba zoper delo moderatorjev na MMC	27
II. PRILAGOJENI PROGRAMI	27
Moteče prekrivanje podnapisov – tretjič (rešitev)	27
III. MMC – DOSTOPNOST, STORITVE	28
Napovedovanje vsebin tudi na sporedu na teletekstu	28
RTV SLOVENIJA	29
I. JEZIKOVNA KULTURA	29
Tretjeosebnost pri poročanju o veri	29
II. RTV PRISPEVEK	30
Nesporazum glede zamudnih obresti	30
III. TEHNIČNE ZADEVE	30
Težave z digitalnim radiem DAB+	30
Križanje govora in zvočne podlage	31
IV. VARUHINJA	31
Ker vas plačujemo, morate ...	31
Pohvala članice programskega odbora za invalide	31
Čestitke prejšnjem u varuhu Ladu Ambrožiču za viktorja	32
PRILOGE	33
Priloga št. 1 Predlog za razrešitev »jezikovnega problema« na EMI in Pesmi Evrovizije	33
Priloga št. 2 Prispevek o cirkusu Medrano v oddaji Dobro jutro - odgovor urednika	34
Priloga št. 3 Zapis sestanka varuhinje in predstavnikov civilne pobude za pluralen radio	36
Priloga št. 4 Korespondenca: Slovenska verska glasba na javnem radiu	37
Priloga št. 5 Pismo gledalca JK glede tretjeosebnega poročanja	41
Priloga št. 6 Odgovor lektorjev (naslavljanje, tretjeosebno poročanje, 'pravoslavac')	43

TELEVIZIJA SLOVENIJA

I. INFORMATIVNI PROGRAM

Črna kronika skoraj vselej prva

Gledalka M. C. P se je pritožila, ker se po njenem mnenju TV Dnevnik prevečkrat začne s črno kroniko.

“Želeli bi si, da nanizajo domače in tuje novice, na koncu pa še to, če že morajo. Opažam pa, da je to odvisno tudi od tega, kdo je Dnevnik uredil.”

Iz odgovora **Mojce Pašek Šetinc**, urednice Uredništva dnevnoinformativnih oddaj:

»Ko preverjam po arhivu začetke oddaj zadnjega tedna ugotavljam, da s prispevkom s področja črne kronike v zadnjem tednu nismo začeli nobenega Dnevnika, zato tudi ne razumem v čem bi šlo za kršitve gledalkinih pravic, torej gre očitno za nek njen subjektiven vtis o naših oddajah.

Kot je splošno znano, smo pri uredniški politiki vrstnega reda tem v dnevno informativnih oddajah na TV Slovenija izjemno konservativni in zelo redko, celo izjemoma začenjamo oddajo s črno kroniko, in sicer takrat, ko gre res za nek zelo odmeven dogodek s tega področja, ki se mu ne moremo ogniti – denimo obsežna prometna nesreča, grozovit umor, teroristični napad, ... in taka umestitev v ospredje oddaje je vedno uredniško usklajena.

Sicer pa oddaje urednikujemo klasično z najpomembnejšimi domačimi oziroma tujimi dogodki.«

Utrip: pozitivna zgodba z napako

Gledalec R. V. je opozoril na napako v Utripu, 8. aprila. Avtorica je oddajo končala s pozitivno zgodbo - z viralnim videom 19-letnega Filipa, ki ima cerebralno paralizo, je slep in avtist, a zelo rad in lepo poje. Novinarka je posnetek pospremila s podatki, dostopnimi na družabnih omrežjih (da Filip poje z mamo in da ju je posnel Filipov oče). Pritožnik, sicer dejanski avtor posnetkov, je sporočil, da so razmerja drugačna.

“Skupaj ste nametali vrsto neresničnih podatkov, ki so naju s Filipom in prijateljico Etko zelo prizadeli. Tu sploh ne omenjam Filipove matere, ki je najbolj razočarana. Jaz pa tudi nisem njegov oče. (...) Podal sem vam nekaj podatkov, ki bi jih z lahkoto sami pridobili, če vas ne bi vodila hitrost pred pametjo. In sami dobro veste, kaj pomeni novinarska etika, jaz pa tudi. Kaj predlagate?”

Novinarka **Tanja Gobec** je pojasnila, da je uporabila javno dostopne podatke, tudi tiste, ki jih je na družabnih omrežjih zapisal avtor (pritožnik):

“Gospod R. V. objavlja posnetke zelo pogosto, tudi v soboto je dodal novega. Ko sva z realizatorjem Martinom Kastelicom gledala, kaj smeva objaviti, česa ne, sva izhajala iz tega, da sam g. R. V. zapiše, da je to njegov sin. Tako sem tudi rekla. Posnetke si je ogledalo na netu že več kot 100.000 ljudi. Večina je zapisala, da so posnetki ganljivi, kako lep par sta, omenjali so mamo in nikjer nihče ni zapisal, da je to prijateljica. Šele v soboto po Utripu, ko je število ogledov zelo naraslo, je pisalo zraven prijateljica Etki.”

Po izmenjavi nekaj e-sporočil in telefonskih klicev se je nesporazum razjasnil in spor zgladil: novinarka se je Filipovi mami A. P. opravičila za morebitne nevšečnosti in ji pojasnila okoliščine, ki so privedle do zapleta. Gospa A. P. je pojasnilo sprejela z razumevanjem in je o tem objavila tudi pomirljive zapise na družabnih omrežjih.

O dogodkih v Srbiji pa nič!?

Gledalec I. V. se je pritožil, ker je bilo v informativnih oddajah TV Slovenija aprilskim protivladnim protestom v Srbiji namenjene zelo malo pozornosti.

“Čudi me, da vaša RTV hiša ne poroča o dogajanjih, protivladnih protestih v Srbiji, znate pa pokazati novice iz Venezuele v katerih tudi protestirajo proti vladi. Sprašujem se, ali je to politična odločitev vašega programskega sveta, ali vlade RS, ali pa cenzura dogajanj v regiji, v kateri smo bili še, donedavno, kako prisotni Tudi z vojno.”

Iz odgovora varuhinje:

“Urednik Uredništva zunanje-političnih oddaj Televizije Slovenija **Aleš Malerič** pritruje, da je »vsebinski očitek na mestu«, kot je pojasnil, je eden od razlogov odsotnost dopisnika iz Beograda **Boštjana Anžina**, ki je ravno ob začetku protestov odšel na Kosovo, in sicer zaradi vnaprej dogovorjenega snemanja za oddajo Globus, nato pa na dopust (prav tako vnaprej načrtovan), tako da je o protestih uspel pripraviti le krajšo reportažo za nedeljski Prvi dnevnik (9.4.).

Boštjan Anžin sicer velja za prodornega in kredibilnega poročevalca iz Beograda, prav nedavno je pripravil odličen dokumentarec z naslovom Balkansko šahiranje in zanj prejel veliko zasluženih čestitk in pohval.

V času njegove odsotnosti bodo - po uredniških zagotovilih – od zdaj naprej v uredništvu v Ljubljani pripravili nekaj več vsebin o aktualnem dogajanju v Srbiji.

Vaša kritika bo torej tako upoštevana. Kot gledalka in kot nekdanja dolgoletna novinarka in urednica menim, da je tako tudi prav, da je torej o dogajanju v neposredni

soseščini in zlasti na območjih, ki so bila dolga leta nestabilna in prizorišče vojn, treba poročati temeljito, ažurno in z vso skrbnostjo.

Moram pa zavrniti vaša namigovanja o morebitnem političnem ozadju, političnih navodilih in celo cenzuri – takšne trditve so neprimerne, netočne in povsem neutemeljene, obenem tudi žaljive, saj z enim zamahom postavljate pod vprašaj neodvisnost, profesionalnost in avtonomnost novinarjev RTV Slovenija.“

Kdo manipulira o Libiji?

Gledalec B. Č. se je pritožil zaradi prispevka novinark **Helene Milinković** o humanitarni, gospodarski in politični krizi v Libiji, ki je bil objavljen v TV Dnevniku 18. aprila. Po njegovem mnenju je narobe prikazala razmere v tej nekoč najbogatejši severnoafriški državi in kot vzrok napačno navedla padec Gadafija.

“A se je tem novinarjem popolnoma zmešalo, saj Gadafi ni padel iz lestve, stola, ali mogoče iz balkona... Državo je zbombardirala os zla (Britanci, Francozi, Američani). In to brez mandata ZN. To smo leta 2003 videli že v Iraku, kako je danes v obeh državah ??? Kako VARUH gleda na tako zavajajoča poročanja, ki temeljijo na lažeh, kot vse Ameriške vojne, a bo sledil popravek članka, disciplinski postopek za urednika in odgovorne osebe, ker to je nezaslišano..”

Iz varuhinjinega odgovora:

“Kot razberem iz vašega pisanja, vas je zmotilo, ker novinarka v poročilu ni posebej omenila dogajanja leta 2010 in 2011, torej arabske pomladi in tuje vojaške intervencije, da dogajanja v Libiji ni umestila v najširši zgodovinsko-družbeni kontekst. Prispevek sem si še enkrat pogledala in menim, da vaša kritika ni utemeljena, saj je novinarka v skopo odmerjenem času dovolj celovito pojasnila stanje v tej državi in okoliščine, pomembne za razumevanje migracijske krize, ki je bila v fokusu prispevka. Razumeli boste, da ima vsak novinarski prispevek časovni okvir, saj bi pojasnjevanje po časovni premici nazaj lahko trajalo v neskončnost, bistvo prispevka pa bi se izgubilo. Poudarjam, da novinarka kaosa in Gadafijevega padca ni postavila v vzročno-posledično zvezo, kakor navajate, ampak je navedla dejstva: »Od padca Moamerja Gadafija, oktobra leta 2011, je Libijo pogoltnila državljanska vojna. Centralna vlada v Tripolisu nadzoruje tako rekoč le prestolnico. Državne rezerve so zaradi ustavljenega črpanja in izvoza nafte prazne.«

Obžalujem, ker ste v sporočilu zapisali več žaljivih označb za novinarko in osrednjo dnevnoinformativno oddajo TV Slovenija, pri tem pa razen pavšalnih sodb niste navedli konkretnih argumentov. Čeprav pisem, ki niso v skladu z načeli strpnega in kulturnega dialoga, ne obravnavam, sem se tokrat izjemoma odločila za odgovor, saj puščam odprta vrata za morebitno nadaljnje spoštljivo komuniciranje.”

II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM

Neprimeren termin za Moorov dokumentarec?

Gledalka M. P. O. je izrazila začudenje zaradi termina predvajanja dokumentarnega filma Michaela Moora Koga napasti zdaj; na sporedu je bil v nedeljo pozno zvečer (16. 4. ob 22.25), gledalki pa bi se zdel primernejši torkov dokumentaristični termin.

“Mar je v njem neustrezno to, da izbira same dobre rešitve, ki bi jih morali sprejeti v ZDA, med drugim tudi slovenske (niti niso omenili, da imamo še daljši porodniški dopust kot Italija)? Ali gre to morda v nos novinarjem, ki vse, kar je dobrega danes in je bilo tudi kaj takega še pred osamosvojitvijo, mečejo čez ramo kot najstniki, ki vselej mislijo, da se je zgodovina začela z njimi?!”

Odgovor **Bernarde Grum**, urednice Uredništva tujih oddaj:

»Avtorski celovečerni dokumentarni film KOGA NAPASTI ZDAJ je dolg 115'24". Predvajali smo ga v terminu, ki je po programski shemi namenjen celovečernim dokumentarnim filmom (nedelja, SLO 1, običajno po 22. uri, redko prej - odvisno od števila in dolžine oddaj, ki so na sporedu pred tem). Imamo še nekaj terminov za dokumentarne oddaje, a so namenjeni dok. oddajam dolžine do 52 minut (torek, SLO 1, 21.00 – običajno dvakrat mesečno) oz. do 60 minut za preostale termine, ki so na SLO 2.«

Ponavljanje ali premierno predvajanje nadaljevanke?

Gledalka M. J. je izrazila ogorčenje, ker je TV Slovenija v torkov večerni termin vnovič uvrstila nadaljevanko Oproščen.

“Pa saj ne moremo verjeti. Šele končali ste nadaljevanko Oproščen in ste jo ponovno uvrstili na spored ob torkih ob 20 uri. Pa saj se delate norca iz nas plačnikov. Pa še v napovednik jo uvrstite kot nekaj novega. Že tako ste polni reklam, več kot komercialke. Imate pa ponovitev na ponovitev. Res bi se naročnina morala ukiniti saj smo gledalci za vas bedaki.”

Iz odgovora varuhinje:

“Vaša pritožba je neutemeljena. Kot je razvidno že iz napovednika, ne gre za nikakršno ponovitev, ampak premierno predvajanje nove, torej druge sezone visoko kakovostne norveške nadaljevanke Oproščen; prva sezona je bila pri gledalcih zelo dobro sprejeta.

Tudi trditev o obsegu oglaševanja je neutemeljena, primerjava s komercialnimi televizijami pa netočna; RTV Slovenija dosledno spoštuje zakonsko omejitev oglasov,

ki je bistveno strožja, kot velja za komercialne televizije (kar je tudi prav). Kritike gledalce, poslušalec in bralcev RTV vsebin so dobrodošle, želela pa bi si čim manj neargumentiranih in pavšalnih sodb, ki ne slonijo na dejstvih.”

Pohvala za izbor filma in nadaljevanke; kaj pa ponovitev?

Gledalka M. K. se je zahvalila za predvajanje italijanske serije Medičejci in francoskega dokumentarnega filma Revolucija nesebičnosti ter predlagala ponovitev.

“Ideja, da evolucija človeštva ni utemeljena na konkurenci, pač pa jo je zagotovilo sodelovanje, je za današnji čas ključno spoznanje, če naj ohranimo naš planet in sobivanje ljudi vseh ras, religij in narodnih pripadnosti, da ne govorim o strankah. To oddajo bi bilo treba odkupiti in predvajati po šolah pa tudi povsod, kjer se zbirajo odrasli državljani.

Vas prosim, da bi jo ob priliki ponovili. Tisti, ki smo jo gledali, smo navdušeni. Mnogi pa je niso videli, ker je bila predvajana v senci mnogo bolj reklamiranega (ker je domač) dokumentarca Majde Širca "Sedem grehov in vrlin".

Nedeljska nadaljevanke o Medičejcih bo žal verjetno tudi bolj spregledana kot ne zaradi uvrstitve na program ob nedeljah, ker gledalci večinoma izkoristimo vikend za pomladanske izlete, bližajo pa se tudi prazniki, ko ne sedimo pred televizorji. Ali bi se jo dalo čez nekaj časa ponoviti?”

Urednica tujega filmskega programa **Bernarda Grum** je odgovorila:

“Francosko dokumentarno oddajo Revolucija nesebičnosti bomo ponovili, in sicer še dvakrat. Enako velja za igrano serijo Medičejci, gospodarji Firenc. Datumi ponovitev ta hip še niso znani.«

Pohvala velikonočnega prenosa iz Vatikana

Gledalka J. N. je pohvalila neposredni prenos velikonočne maše s Trga svetega Petra v Vatikanu, zlasti komentar p. **Mirana Špeliča**.

“S svojim znanjem, pristopom, pričevanjem, strokovnimi in nevsiljivimi komentarji prenosov nam še polepša praznični čas. Mislim, da ste lahko veseli tako vi, kot mi, da ga imamo in da se je pripravljen vsako leto potruditi, da poleg vseh svojih rednih obveznosti, pride na RTV in praznično dogajanje prenese tudi v naše domove. To je zlasti pomembno za tiste, ki ne morejo v cerkev, seveda pa mu z veseljem prisluhnemo tudi vsi ostali.

Hvala torej vsem, ki sodelujejo pri prenosih verskih dogodkov in pripravi oddaj z religiozno vsebino, s. Romani - tudi križev pot je lepši, če zraven poslušamo še slovensko besedo.”

Zakaj ni bilo oddaje Sveto in svet

Trije gledalci so izrazili zaskrbljenost, ker 10. aprila ni bilo oddaje Sveto in svet, čeprav je bila na sporedu, namesto nje pa je bil predvajan film Tihotapci identitete. Urednik verskega programa na TV Slovenija **Vid Stanovnik** je pojasnil:

“Oddaja, ki bi morala biti premierno predvajana v četrtek, 6.4.2017, in ponovljena danes, je zaradi nenadne in nepričakovane bolezni urednice in voditeljice oddaje odpadla. Zaradi tega je bila TV Slovenija prisiljena predvajati ponovitev slovenskega dokumentanega filma.”

Hvala za Rieujev koncert - naj bo takšne glasbe več!

Gledalka F. C. K. je pohvalila predvajanje koncerta Andreea Rieuja (zahtevna pogajanja o odkupu pravic so potekala pod okriljem Razvedrilnega programa in urednika **Maria Galuniča**) ter izrazila željo, da bi bilo na TV Slovenija več resne, instrumentalne, pomirjujoče glasbe.

»Veliko nas je starejših gledalcev, ki nas kričanje in ropotanje ne privlači. Opažam, da je več pozornosti namenjeno zabavni in narodno-zabavni glasbi, včasih s pevci, ki se jim ne ljubi odpirati ust, skačejo kot opice po odru itd. Pogrešam umirjeno glasbo. Sploh pa tudi točno določen čas, ki bi bil namenjen taki glasbi, pevskim zborom in podobno. (...) Zakaj ne bi imeli tudi mi tako elitni čas, kot ima ob petkih narodno zabavna glasba? Tudi resna glasba je zaželena! Na hrvaški TV so imeli ob nedeljah dopoldne zelo dober program "Opera box", tudi pri nas bi lahko kaj takega pripravili...Predvsem pa naj bi bil tak program reden, ob točno določenih urah, na pa tako, kot sedaj, ko so nekakšno mašilo, med športnimi oddajami; tudi ko je na sporedu zapisano predvajanje take glasbe, ga uredniki zadnji hip odpovejo in umestijo v program šport.«

Odgovor **Danice Dolinar**, urednice uredništva glasbenih in baletnih oddaj:

»Veseli me, da ste ljubiteljica programov našega uredništva glasbenih in baletnih oddaj in razumem vašo željo, da bi bili termini predvajanj stalni - redni in ob istih urah. Žal vam stalnost lahko v glavnem zagotovimo le pri terminih na prvem programu (ponedeljek, 15.55 - Z glasbo in s plesom, ponedeljek ok. 23.45 - Glasbeni večer in termin »resne« glasbe ali plesa ob nedeljah zvečer ok. 23.30), termini na drugem sporedu pa so pogosto odvisni od športnih dogodkov in zato pogosto odpadajo (Glasbena matineja, nedelje ok. 7.00, Z glasbo in s plesom, nedelja ok. 19.00, Slovenska jazz scena, četrtek ok. 23.30).«

Incident pri snemanju 28. oddaje kviza Male sive celice

Gledalec J. P. je varuhinjo seznanil z zapletom pri snemanju mladinskega kviza med OŠ Sp. Polskava in OŠ Litija, ko so zaradi težav s slušalko eno od iger - Možganski labirint - ponavljali.

Menil je, da je kviz neregularen, saj je zaplet »neposredno vplival na končni rezultat kviza, v katerem je OŠ Sp. Polskava izgubila z majhno razliko«. Kot oče enega od tekmujočih učencev je predlagal prepoved objave in varuhinjo prosil za posredovanje. zatrjeval je, da pristojno uredništvo neprimerno obravnava njegovo pritožbo.

Iz dolgotrajne in zelo obsežne korespondence objavljam nekaj izsekov, ki najbolj ilustrirajo zaplet.

»Tekmovalec OŠ Sp. Polskava je v labirintu uspešno pobral vse črke v 60 sekundah. Tekmovalka OŠ Litija pa je šla v labirint in v prvih 30 sekundah pobrala komaj tri črke, nakar ji je iz ušesa izpadla slušalka. Nazadnje si je tekmovalka v labirintu snela še prevezo čez oči, tekmovanje pa so odgovorni zaradi 'tehničnega zapleta' prekinili. Zaplet so nato po liniji najmanjšega napa 'rešili' tako, da so v labirint postavili druge črke, čeprav na ista mesta, tekmovalko pa še enkrat poslali v isti labirint od začetka, torej za polnih 60 sekund, čeprav je v labirintu že bila 30 sekund in je torej vedela, kje so postavljene črke, poleg tega si je prej v labirintu snela prevezo, kar ni dovoljeno, saj je s tem lahko celo videla postavitev.

Tekmovalka je torej lahko v labirintu bila skupno 90 sekund od dovoljenih 60 sekund in to po tem, ko si je v prvem poskusu v labirintu celo snela prevezo.

Ni potrebno posebej poudarjati, da je v drugo uspešno pobrala vse črke, saj se je dobesedno 'sprehodila' skozi nalogo.

Zaradi spornega in neregularnega postopka obe ekipi nista imeli enakih pogojev, OŠ Sp. Polskava je bila zaradi tega v najboljšem primeru neposredno oropana zmage, v najslabšem primeru pa vsaj dostojanstvenega poraza, saj je OŠ Litija na koncu zmagala z majhno razliko treh točk. (...)

Glede incidenta so nemudoma po zaključku snemanja pri odgovornih ugovarjali tako tekmovalci OŠ Sp. Polskava kot tudi sama ravnateljica in mentorica, vendar so naleteli na 'gluha ušesa' oz. na popolno sprenevedanje in nesprejemanje odgovornosti pri krivičnem postopku možganskega labirinta, saj bi v nasprotnem primeru morali rezultat razveljaviti in snemanje ponoviti s spremenjenim labirintom, kar bi bilo edino pravično in profesionalno, vendar bi v tistem trenutku 'predolgo trajajo', da postavijo nov labirint. (...)

Naj Vam povem še, da sem tik pred tem, da zaradi arogance urednice grem z zgodbo v javnost in v primeru njene samovoljne uporabe / zlorabe zmontiranih in prirejenih posnetkov sporne 28. epizode tudi do odvetnika, saj tukaj ne gre za to, kdo je v kvizu izgubil in kdo zmagal, pač pa gre za dostojanstvo vseh sodelujočih otrok, šolnikov in nas staršev, ki se ne moremo znebiti grenkega priokusa krivičnega in pristranskega postopka in neprijetne izkušnje, da nismo nič drugega kot sredstvo za doseg nekaterih drugih interesov in ciljev, pod pretvezo leporečja in navideznih vrednot. (J. P.)

Iz (prvega) odgovora varuhinje:

»O snemanju oddaje 29. marca in o vaši pritožbi sem se pogovorila z urednico **Barbaro Stegeman**, njeno sodelavko, ki je bila prisotna na snemanju **Julijo Kočar**, urednico Otroškega in mladinskega programa **Martino Peštaj** in pomočnico direktorice Televizije Slovenija **Natalijo Gorščak**. Z zadevo je seznanjena tudi odgovorna urednica Kulturnega in umetniškega programa **Živa Emeršič**.

Moje izhodišče v obravnavi vaše pritožbe in pripravi odgovora je bilo naslednje: pri televizijski produkciji, zlasti pri tako kompleksnem projektu, kot so Male sive celice, se vedno lahko kaj tudi zaplete, nekatere težave je mogoče predvideti in se na njihovo reševanje tudi pripraviti, nekateri zapleti pa nastanejo povsem nepredvidljivo, kot splet tehnične napake, višje sile, okoliščin ali človeškega faktorja.

Pri snemanju 28. epizode Male sive celice je prišlo do zapleta pri Možganskem labirintu, ki je bil kombinacija vsega prej naštetega, pri čemer se je ekipa na kraju dogajanja odločila za najboljšo možno rešitev, kot se je kazala takrat. Ali bi se lahko odzvala tudi drugače? Odgovor je: da. Pa bi se morala odzvati drugače? Na to vprašanje pa na podlagi zbranih dejstev vendarle ne morem odgovoriti pritrdilno.

Kot izhaja iz dopisov (zlasti iz pisma, ki ga je urednica poslala OŠ Sp. Polskava) in predvsem iz pogovora z ustvarjalci oddaje in analize uredništva, je bil odziv najboljši možen v tistih okoliščinah, odgovorni so tehtali argumente in presojale alternative ter se povsem zavedali stresnih okoliščin tako med ustvarjalci kot med otroci – tekmovalci. Odločitev o ponovitvi snemanja Možganskega labirinta je bila sprejeta v utemeljenem prepričanju, da je takšna zaokrožitev zapleta v interesu otrok – tekmovalcev. Odločitev so sprejeli ustvarjalci z dolgoletnimi izkušnjami, kar jim daje dodatno verodostojnost. Kako je torej z nepravilnostmi in regularnostjo? Verjamem, da je bil zaplet rešen premišljeno, da je bila napaka s ponovitvijo snemanja odpravljena in da je kviz regularen. (...)

Ob koncu naj zapišem, da zaplet obžalujem ne le kot varuhinja, ampak tudi kot dolgoletna televizijka: verjemite, tudi pri našem delu se zgodi, da bi ustvarjalci najraje čas zavrteli nazaj, pa ne gre. Pri tem dajem poseben pomen dejstvu, da je šlo v tem primeru za otroško TV-produkcijo: zagotavljam vam, da otroke, ki sodelujejo v naših oddajah, na RTV obravnavamo s posebno skrbnostjo in zavedanjem o otrokovi občutljivosti, k čemer nas seveda zavezujejo tudi zakoni in kodeksi.

Po izmenjavi dodatnih pisem in argumentov sta gledalec (oče tekmujočega otroka) in urednica Otroškega in mladinskega programa Martino Peštaj spor naposled zgladila v telefonskem pogovoru. Urednica se je opravičila za zaplet, gledalec pa je umaknil zahtevo za prepoved predvajanja. Zadevo štejem kot uspešen primer rešitve spora v spoštljivem, kulturnem dialogu, ob mediatorskem posredovanju varuhinje.

III. RAZVEDRILNI PROGRAM

Kdo bi vedel - pohvala, vprašanje, kritika

Več odzivov je prispelo v zvezi s kvizom Kdo bi vedel. Nekaj gledalcev je pohvalilo format in voditelja **Saša Jerkovića**. Gledalko L. J. so zanimala merila za izbor gostov.

»Po nekaj že videnih sobotnih oddajah, ki so prijetno zasnovane, tudi voditelj je všečen, je pa potrebno reči, da z izbiro "tekmovalcev" pač nimate srečne roke! Pa kdo forsira Miha Brajnika in njegove štose? Katjo Tratnik je kdo "navil" da se je skozi vso oddajo hahljala, prisiljeno smejala in nasploh pretiravala v vsem... Zvezdana Mlakar? Damjana Golavšek? Upam, da bodo v naslednjih oddajah bolj prijetne in "gledljive" dame in ne toliko polne same sebe!«

Ključna merila, po katerih se ravna Razvedrilni program pri izbiri gostov, je pojasnila **Dajana Makovec**:

»Na prvem mestu je prepoznavnost oz. priljubljenost med najširšo ciljno publiko, pomembne so dobre izkušnje glede sproščenosti gostov pred TV-kamero, eno od meril pa je seveda tudi »razpoložljivost« - kot veste, številni priljubljeni obrazi sodelujejo v produkciji drugih (konkurenčnih) radijskih in televizijskih oddaj, nekaterih najboljši igralci pa so tako zelo angažirani, da bi se Televizija Slovenija zelo težko prilagodila njihovim obveznostih. Če honorarjev, ki so na RTV Slovenija seveda omejeni, niti ne omenjamo.«

Gledalko C. V. pa je zmotil »prisiljen« smeh udeležencev in publike.

»Rada gledam vašo oddajo "Kdo bi vedel", katera je na sporedu ob sobotah zvečer, saj v njej preizkušaš svoje znanje in se izpopolnjuješ. Vendar me zelo moti obnašanje in preglasen smeh udeležencev /ne publika/ kviza. Čemu? Je vzrok neznanje pri odgovoru ali želja po večji promociji osebe. Pohvale vreden je voditelj oddaje.«

Urednica **Maša Kljun** je odgovorila:

» Kviz načeloma ni namenjen temu, da bi preverjal znanje naših gostov, ker so vprašanja tako nenavadna, da res ne pričakujemo, da bi gostje poznali odgovore. Smo pa veseli, da se tako gostje, kot publika in posledično naši gledalci doma ob oddaji zelo dobro zabavajo. Posledica odličnega vzdušja v studiu, je tudi smeh. Veseli nas, da se lahko skupaj z vami smejimo in pridobivamo nove informacije. Veseli smo vašega mnenja, kot tudi pohvale našega voditelja Saše Jerkovića.

Kaj imata skupnega oddaja Ambienti in arhitektura

Gledalec I. B., ki živi v tujini, kjer se poklicno ukvarja z oblikovanjem in arhitekturo, je zelo razočaran nad oddajo Ambienti.

»Oddaje Ambienti se spreminjajo v PR izdelovalcev his, kopalnic in pohistva. Voditelj je neveden, nekritičen, lahko pa sem celo krivica, ker mu modri "uredniki" podtaknejo kdo bo gost in on kruhoborsko pogoltne ponujajo in zaukazano. Visek je bila oddaja 8. aprila. Reklama za lesene montazne hise nekega razmeroma neznanega podjetja je bila neokusen PR, kar si javna televizija ne bi smela privosciti. Tako skozi zadnja vrata podaljšujete blok reklam. Skoda. Oddaja bi Slovence lahko izobrazevala jih opozarjala na vso lepoto arhitekture, rezultat pa je skrupalo PR ovskih oddaj od tu in tam, raznih mladenk, ki se podpisujejo kot dipl. arhitektke in največkrat govorijo nauceno in pri tem promovirajo, kopalnicarje, prodajalce kuhinj in male gradbenike. Zaustavite to sramoto ali pa dajte oddaji pravi izobrazevalni in vzgojni namen.«

Odgovor je pripravil urednik Razvedrilnega programa **Mario Galunič**:

»Gledalcu se zahvaljujemo za pozorno spremljanje naših oddaj. Da bomo zadostili resnici, bi radi pojasnili, v kakšnih okoliščinah nastaja oddaja Ambienti (ni edina na naši TV). Gre za oddajo, ki se ne financira iz proračuna TV Slovenija, ampak si išče denar na trgu sama. Oddaja ni izobrazevalnega značaja in zato je pod njo podpisano uredništvo Razvedrilnega programa. Nikakor ne gre za PR ali prikrito oglaševanje, saj gre v oddaji za povsem legalno 'umeščanje izdelkov' oz. product placement. Oddaja je narejena na ključ, kar je razvidno iz špice. Ker je zanjo potrebno poiskati vsa sredstva na trgu, in sicer za celotno vrednost oddaje, je omenjeno umeščanje izdelkov, ki ga gledalec razume kot PR, nujno. To je tudi ustrezno označeno (velika črka P na začetku in koncu oddaje ter po oglasih). V okviru Razvedrilnega programa TV SLO je takih oddaj še nekaj (Bleščica, Avtomobilnost, Na lepše ...). Zavedamo se, da je za gledalce to lahko moteče ali premalo jasno poudarjeno, a delamo v skladu z zakonskimi predpisi in prakso v vseh medijskih hišah. Bomo pa v prihodnje premislili, kako bi bilo mogoče gledalce bolj(e) opozoriti na prisotnost promocijskega umeščanja, brez katerega te oddaje ne bi bilo.«

Gledalec je v odgovoru poudaril po njegovem mnenju problematično interpretacijo »product placement« in željo po poglobljeni in primernejši umeščeni tematiki na TV Slovenija.

" Pri nas v ZDA lahko indirektno kaksno podjetje hipno opozori nase v kaksni seriji ali v filmu, s produktom -- kozarec Coca-Cole, vozlio Ford, in podobno -- pojavlja se zgolj hipno in ne v bloku nekaj minut, kjer sponzor oddaje Ambient na dolgo in široko razlaga vso zgodbo njihovega podjetja.

Gospa Todorovski, gre za javno televizijo in taksnih oddaj na drugih evropskih

televizijah ni. Seveda sem začuden, da ste uvrstili oddajo Ambienti v razvedrilni program, skupaj s "slovensko polko in valckom". Arhitektura in oblikovanje sta umetnost; taksne oddaje sodijo v kulturo ali pa v izobraževalni program, nikakor pa ne med oddaje popevcic "milega naroda". Vesel sem, da mi nekako proti koncu vasega dopisa potrjujete, ce sem vas seveda prav razumel, da bi oddaje, ki bi sporočale o arhitekturi, sodile v drugo urednistvo in v drugacen okvir.«

Peka potice v oddaji Na lepše

Gledalka J. D. je opazila, da je v ločilu v oddaji Na lepše uporabljenih nekaj kadrov, ki prikazujejo njo, ko peče potico. Zatrčila je, da ni nikoli dovolila objave posnetkov; po njenih besedah je v snemanje privolila pod pogojem, da »ne bo na televiziji«. Napovedala je tudi sodno reševanje spora.

Urednica oddaje **Marjana Grčman** je pojasnila:

»Osnovni problem je bil, ker je bila snemana v zvezi s spoti Slovenske turistične organizacije. V nadaljevanju pa ji ni bilo povedano, da bo ta isti material uporabljen tudi v spotu naše turistične oddaje.«

Urednica se je z gledalko pogovorila; pritožnica je pojasnila, da je bila pritožba bolj hipna reakcija na komentarje sosedov, se za zaplet opravičila in nato tudi pisno sporočila, da dovoljuje uporabo posnetkov v oddaji.

Kvantanje na podelitvi viktorjev

Več gledalcev se je pisno in po telefonu odzvalo na prenos podelitve viktorjev, kritični so bili do nastopa **Borisa Kobala**.

»Vem, da si lahko taka oseba marsikaj privošči ampak podn so njegove kletvice, ki jih je kar mrgolelo. Terjam, da se taka oseba ne pojavi več na nacionalni RTV.« (F. R.)

»Imamo majhne penzije in slabe plače, zato si ne moremo privoščiti, da bi hodili ven, zato komaj čakamo, da bo na TV kaj veselega in zabavnega. Na žalost je tega zelo malo, in še takrat ko je, ne morete iti mimo politike in besed na J in človeka na J; to, kar si je privoščil Kobal (ne bom rekla gospod, ker si to ne zasluži), je šlo čez vse meje, še direktorica ni nič ploskala.« (G. P.)

»Prostaške kletvice, vulgarne kvante, kvazi humor, ki se mu jaz ne smejem. In na srečo, da mi na taki prireditvi ni treba biti, se mi ni treba prisilno hahljati. Kisel smeh prisotnih je bil res bizaren. Moje ogorčenje je namenjeno organizatorju in distributerju te prireditve, ki so g. Kobala vključili v vsebino.

Izvajanje g. Kobala je bilo na ravni (ne, pod ravni) najbolj preproste vaše veselice. Gospa Biziljeva bi morala iz protesta in gnusa vstati in oditi. Glede na slabo zasedenost dvorane, se nebi zelo poznalo, da je še en sedež prazen. Oditi bi morala zaradi nas gledalcev - plačnikov el. priključkov in tudi zaradi lastnega samospoštovanja.

Na prireditvi, ki jo predvaja "nacionalka", ne sme biti prostora za primitivizme, prostaškosti, neumnosti, humorja, ki to ni in ostalih kobalizmov. (R. F.)

Pojasnilo odgovornega urednika Razvedrilnega programa Televizije Slovenija **Maria Galuniča**:

Tudi nam je žal, da organizator oz. producent prireditve (Večer revije d.o.o.) ni znal ali zmogel zagotoviti dostojnega nivoja govorne besede na prireditvi. Šlo je namreč za prireditev zunanjega organizatorja, ki jo je naša televizija zgolj prenašala. V scenariju, ki smo ga dobili v potrditev, pa neprimernih besed, kletvic ipd. seveda ni bilo in je bil ta nastop (in še marsikaj drugega) tudi za naše uredništvo neljubo presenečenje. Vodstvo se bo odločilo, kako ukrepati oz. ravnati zaradi kršitve dogovora.«

Mnenje varuhinje:

»Kletvice, vulgarnosti in nižji pogovorni jezik ne sodijo v program javne televizije, gledalci upravičeno pričakujete kakovostne oddaje in primerno kulturno raven tudi v razvedrilnem programu oz. v satiričnih vložkih.

Nastop Borisa Kobala na prireditvi Viktorji, ki ga je prenašala Televizija Slovenija, po mojem mnenju ni bil v skladu s Programskimi standardi in Poklicnimi merili RTV Slovenija; ti morajo veljati za vse nastopajoče v programi RTV Slovenija, ne glede na to, ali gre za hišno ali zunanjo produkcijo.

Programski standardi med drugim navajajo, da RTV Slovenija javni interes izpolnjuje tudi tako, da: »ne dopušča izražanja, ki ni v skladu s splošnimi družbenimi normami, razen v nujnih primerih stilne zaznamovanosti govora v umetniških zvrsteh ob upoštevanju mere in dobrega okusa« in tako, da »v oddajah in programih dosledno uveljavlja ločnico med duhovitostjo in vulgarnostjo oz. zasmehovanjem ter preprečuje žalitve, smešenje in druge oblike poseganja v integriteto ljudi.«

Poklicna merila pa ustvarjalcem nalagajo spoštovanje vrednot poslušalcev in gledalcev ('Programi RTV Slovenija morajo spoštovati in izražati splošno sprejete vrednote v slovenski družbi in upoštevati omejitve, ki se nanašajo na dober okus, nespodobnost, cenenost ali spolno izzivanje.').

Predlagam, da pristojni sklepajo trdnije dogovore z zunanjimi producenti, ko TV Slovenija le prenaša nek dogodek, in tako preprečijo ponovitve takšnih primerov.«

Načrtovanje Eme 2018

Odgovorni urednik Razvedrilnega programa **Mario Galunič** je upošteval kritike gledalcev glede anglizacije Eme (Varuhinjsko poročilo za februar, str. 16 - 18) pripravil predlog za rešitev »jezikovnega problema« na EMI in pesmi Evrovizije - in sicer bi izvajalci pesem morali na predizboru zapeti v slovenščini, na izboru pa v jeziku, v katerem bi se želeli predstaviti na Eurosongu. Predlog v celoti objavljam kot **PRILOGO 1** na strani 33.

IV. ŠPORTNI PROGRAM

Pristransko komentiranje tekme?

Gledalec N. K. se je pritožil zaradi komentiranja nogometne tekme med Olimpijo in Mariborom (12. april); menil je, da je bil komentator **Ivo Milovanović** pristranski.

»Gol Olimpije je zgolj omenjen, ob голу Maribora pa slišimo njegovo huronsko navijanje. V 95 minutah smo večkrat slišali omembe vseh kvalitet Mariborčanov, Olimpije skoraj kot da ni bilo, pri njegovih prenosih pa večkrat na tekmo slišimo hvalospeve Zlatku Zahoviću (kot da Olimpija nima strokovnega vodstva), da večkratne omembe vseh kvalitet Luke Zahovića sploh ne omenjam. Kot da drugih igralcev ni na igrišču ...

Če Milovanović ne more zadržati svojih nagnjenj do NK Maribor, naj tekem slovenskega derbija ne komentira! Če pa uredništvu športnega programa RTV ni jasno, da mora biti komentator nepristranski, naj si pogleda kakšen prenos tekme na tuji televiziji.«

Odgovor je pripravil odgovorni urednik Športnega programa **Miha Žibrat**:

»Moje mnenje o Ivu Milovanoviću je, da se trudi vsako tekmo delati objektivno in nepristransko. Ob njegovih izkušnjah je to razumljivo. Je pa res, da kot piše gledalec, je velikokrat omenjal Zlatka Zahovića in posledično tudi sina Luko. Morebiti res prevečkrat.«

Gledalčev seznam želja

Gledalec V. K. je odgovornemu uredništvu Športnega programa poslal obsežno analizo televizijskih športnih oddaj, od lanskega spremljanja OI do letošnjih zimskih športov, ter napisal seznam želja za športno ponudbo na nacionalni.

- »- Prenosi atletskih mitingov in velikih atletskih tekmovanj
- plavalni prenos
- poletna tekmovanja v smučarskih skokih

- več prenosov nogometa, košarke, rokmeta in odbojke
- prenosi juduističnih svetovnih pokalov in SP
- športni kviz
- tedenska oddaja o šahu
- izobraževalna oddaja v kateri bi predstavljali športe, njihova pravila, zgodovino...«

Iz odgovora urednike **Mihe Žibrata**:

»Govorite o tem, da izgubljam razne športne dogodke. Nekaj jih res, a tu velja zakon trga in denarja in vsega enostavno ne moremo kupiti. Televizijske pravice pa rastejo v nebo!

Z judom je pa takole: domala nemogoče je natančno planirati kdaj bo na tatamiju nastopil slovenski judoist ali judoistka. Na TVS nimamo samo športnega programa, tudi ostali morajo imeti svoj prostor. Navzlic temu pa se bomo za svetovno prvenstvo /konec avgusta in v začetku septembra/ potrudili, da bomo imeli najbolj pomembne odločitve »v živo«. Omenjate tudi gimnastiko. Že zgoraj sem zapisal, da vsega enostavno ne moremo kupiti in nekaterim dogodkom se moramo, hočeš, nočeš odpovedati.

In na koncu: imate kar precej želja kaj bi radi gledali. Od atletike bomo imeli svetovno prvenstvo, enako velja za plavanje. Poletnih smučarskih skokov verjetno ne bo. Vaše želje so seveda popolnoma legitimne, a verjetno se zavedate, da prav vsega pač ne moremo imeti.«

V. PROGRAM PLUS

O cirkusu Medrano v oddaji Dobro jutro

Več gledalcev se je pritožilo, ker je bil v oddaji Dobro jutro 19. 4. objavljen prispevek o gostovanju cirkusa Medrano v Sloveniji.

»Popolnoma jasno je, da je to plačano oglaševanje institucije, ki muči živali in katere lastnik je bil zaradi tega že obsojen. Kot plačnica RTV prispevka sem proti, da se z mojim denarjem take predstave promovirajo na TV Slovenija. Prosim za ukrepanje. Sama sem preko FB že stopila v stik z ustvarjalci oddaje in dobila le odgovore, ki mečejo pesek v oči, do bistva pa ne pridejo.« (J. P.)

»Ocitno vasa televizija ne ve, da je bi lastnik cirkusa v Italiji obsojen mucenja zivali. Res sramota, da vi kot javni zavod podpirate mucenje zivali! Ocitno vam ni nic mar za zivali ... Kako si sploh drznete za promoviranje mucenja uporabljati nas denar?! Ce mislite tako poneumljati ljudi, je bolje, da oddajo kar ukinete! (M. S.)

»Kaj takega!! Mislila sem, da smo civilizirana država, da cirkusi z živalmi v naši državi niso dovoljeni, da se pa povabijo ljudje iz letega in jih gostite na nacionalni TV, to se mi zdi pa čez vse nesramno. Po celi Sloveniji so ljudje, ki se na svoj najboljši način trudijo, da rešujejo trpeče, zavržene in mučene živali.... na TV se pa vabi ljudi, ki do živali ne čutijo prav nič, nasprotno. Nimam besed.« (M. P.)

Pojasnilo glede prispevka o cirkusu je pripravil odgovorni urednik TV Maribor **Zoran Medved**, saj je bil prispevek pripravljen in v program uvrščen pod okriljem mariborskega studia oz. uredništva oddaje Dobro jutro. Urednik je očitke zavrnil in med drugim zapisal, da je bila po njegovem mnenju negativna kampanja spodbujena le iz enega vira. Obširen odgovor Zorana Medveda integralno objavljam kot **PRILOGO 2** (str. 34).

Polnočni klub: glasba zaduši govor

Gledalec M. Š. opaža, da je v številnih oddajah TV Slovenija zelo moteča glasbena podlaga, ki zaduši govor. Kot konkreten primer je navedel oddajo Polnočni klub.

»Spremna glasba v govornih oddajah je včasih tako glasna, da je nemogoče razumeti govorjenje. To velja tudi za polnočni klub. Gostje oddaje sedijo na razdalji približno 2 m, gledalci pa dobimo zvok in sliko iz istega vira.«

Urednica oddaje **Danica Lorenčič Jerant** je posredovala odziv režiserja **Vojka Boštjančiča**:

»Kot vsi vemo, ima vsak gost svoj mikrofona (torej ni pomembno kako blizu ali daleč sedi), instrument (el. pianino ali včasih klavir) pa je ozvočen posebej. Tonski tehniki razmerje govorjena beseda – glasba oddajajo na osnovi odčitave na instrumentih in po standardih, ki so v veljavi povsod po svetu.«

Na pobudo v. d. odgovornega urednika Programa Plus **Maria Galuniča** je zvočno podobo strokovno analiziral vodja Mediateke **Martin Žvelc**:

»Lahko potrdim, da je celotna oddaja zvokovno optimalna oz. odlična (glede na male mikrofona na oblačilih). Čeprav na splošno nisem navdušen nad podlaganjem govornih oddaj z glasbo (saj se ob nepravem razmerju podlaga-govor in tudi nepravi izbiri glasbe poslabša razumljivost govora), je v tej oddaji (7.4.2017) podlaga s klavirjem popolnoma nemoteča. Zvočna slika je uravnotežena, vidi se, da je zvokovni mojster dobro opravil svoje delo.«

Komentar varuhinje:

Gledalci opozarjajo tudi na druge oddaje, kjer je križanje govora in drugih vzrokov (največkrat glasbene podlage) zelo moteče; to vprašanje se navezuje tudi na tematiko iz poglavja MMC - Prilagojeni programi - Moteče prekrivanje podnapisov – tretjič (rešitev).

IV. TELEVIZIJA IN PRILAGOJENI PROGRAMI

Pomembni podatki le napisani, ne tudi povedani

Predsednik programskega odbora za invalidske vsebine **Stane Padežnik** je v imenu gledalcev, ki ne morejo brati sporočil v tekstovni obliki, opozoril na dve televizijski oddaji v mesecu aprilu, v katerih so bili pomembni podatki le napisani, ne pa tudi povedani.

V Tedniku je bila na zaslonu izpisana telefonska številka za dobrodelne klice.

»S tem, da ni povedala na katero telefonsko številko lahko kličemo, je vse gledalce z večjo ali manjšo okvaro vida ter motnjami branja, odrinila od sodelovanja v akciji, ki jo je imela v mislih oziroma jo je vzpodbudila, kot da se ne bi zavedala, da mora vsem gledalcem zagotoviti enako dostopnost do informacij (na kar opozarja tudi človekova pravica do obveščenosti in svobodne izbire informacij).«

V oddaji Ozare se je izpisala biblična misel, in sicer kot vmesnik med govorjenimi deli.

»Tekst, ki je prav tako zelo pomemben in zanimiv, pa ne pride do vseh gledalcev, ker ni prebran ali povedan.«

Iz varuhinjininega odgovora:

»Urednik Tednika **Igor Pirkovič** je sporočil, da bodo odslej ravnali drugače: vse številke in druge pomembne podatke bodo ne le izpisali, ampak tudi prebrali. Menim, da je tak odziv primeren. Prepričana sem, da bodo v uredništvu Tednika odslej zapisane informacije tudi prebrali oz. obljubljeno dosledno izvajali. Urednik Ozar **Vid Stanovnik** pa sporoča, da pritožbe ne more takoj upoštevati, saj je ločilo z izpisanim bibličnim citatom izdelano tako, da grafična predloga ne dopušča avtomatične avdio dopolnitve. Po urednikovem mnenju ima zdajšnje ločilo predvsem funkcijo predaha, ne pa vsebinskega dopolnila oddaje. Če bi izpisani biblični citat prebrali, bi morali ločilo podaljšati, s tem pa bi ta citat postal vsebinsko tako močan, da bi ga bilo treba posredovati v kontekstu - namesto nekaj besed, ki jih zapišejo zdaj, bi bilo treba za razumevanje misli izgovoriti oz. prebrati kar cel biblični odlomek. To pa bi že pomenilo bistven poseg v zasnovo oddaje. Prebran biblični odlomek bi bil v primeru, da je umeščen med samo razmišljanje, celo moteč. Bodo pa premislili o zasnovi oddaje oz. imeli vlogo ločila posebej v mislih, ko bodo spreminjali ali osvežili zdajšnjo zasnovo.

(...) Menim, da je urednikovo pojasnilo celovito in utemeljeno, verjamem, da bo uredništvo ob morebitni prenovi oddaje upoštevalo dejstvo, da je namenjena tudi senzorno oviranim gledalcem.

O zadevi sem obvestila tudi koordinatorko invalidskih vsebin **Matejo Vodeb**.«

RADIO SLOVENIJA

I. RADIO PRVI

Na današnji dan

Poslušalka G. S. redno posluša radijsko rubriko Na današnji dan; sprašuje, ali bi uredništvo lahko poskrbelo, da bi v besedilu vsaj še enkrat povedali, na koga se nanaša: če poslušalec ni povsem zbran ali mu uide uvod, do konca tega gesla ne ve, na koga oz. na kaj se geslo nanaša.

Pojasnilo odgovornega urednika Prvega programa Radia Slovenija **Andreja Stoparja**:

“Na današnji dan običajno sestavljajo tri gesla in zmeraj ponovimo, na koga se geslo nanaša. Torej, če gre za osebo, povemo, za koga gre na začetku gesla, nato pa v predzadnjem ali zadnjem stavku gesla ime ponovimo.

Primer gesla, kot je bilo objavljeno na dan, ko je bila podana pripomba: »Prevajalec in urednik JOŽE HRADIL je leta 1965 na filozofski fakulteti v Ljubljani diplomiral iz germanistike in slavistike, nato pa je bil gimnazijski profesor v Murski Soboti in glavni urednik Pomurske založbe. Njegov prevajalski opus iz madžarščine v slovenščino je zelo obsežen, v madžarščino pa je prevajal dela Župančiča, Cankarja, Ketteja in Murna. Sestavil je več antologij sodobne madžarske proze in poezije, pripravil Slovensko-madžarski in Madžarsko-slovenski slovar ter več turističnih slovarjev, leta 2012 pa je izdal svoj literarni prvenec, avtobiografski roman “Slike brez obrazov”. Kot prvi Slovenec je bil leta 2008 imenovan za častnega člana madžarske Akademije znanosti. Jože Hradil se je rodil na današnji dan leta 1934 v Murski Soboti.«

Prazničen ali socialističen program

Poslušalec R. P. je izrazil nezadovoljstvom nad programom Prvega 27. aprila.

“Ko danes poslušam prvi program, dobivam občutek, da Slovenija ni več socialna država temveč SOCIALISTIČNA. Ali res ne morete pozabiti, da je konec vladavine komunizma?”

Odgovorni urednik **Andrej Stopar** je pojasnil:

“27. april je državni praznik, Dan upora proti okupatorju. Temu primerno smo ta dan obeležili tudi v programu, tako v govornih prispevkih, kot v glasbeni opremi. Slednje le z eno skladbo oziroma pesmijo na uro in pri tem smo sledili repertoarju, ki je dandanes sicer redko predvajan. Ne gre za ideologijo, ampak za spoštovanje praznika.

Tega ali kateregakoli drugega državnega praznika, ki ga kot javni radio želimo in moramo upoštevati, nanj opominjati, ga razlagati.”

Slovenska glasba na slovenskem radiu

Poslušalec I. Š. je nezadovoljen, ker večkrat sliši, da RTV ni zadovoljna z glasbenimi kvotami oz. z obveznostjo, da vrti slovensko glasbo. Zmotilo ga je, ker so se ob kvote obregnili tudi v TV-kvizu Vem (14. 4.).

“Sprušujem vas kje živim da poslušam kar naprej iz javne hiše RTV, da morajo vrteti SLOVENSKO GLASBO .Ja, ljubi Slovenci kaj nismo v Sloveniji.

1. Živim v Sloveniji in hočem poslušati Slovensko glasbo - 90%.
 2. Plačujem RTV prispevek, ki ga je določila država, ki pa ni pravičen.
 3. Novinarji so javni uslužbenci in nimajo pravice, da komentirajo izjave posameznikov.
 4. Že večkrat sem opazil, da novinarji sugerirajo mnenja še posebno včasih v oddaji Dobro jutro ko so komentarji na posamezne članke v časopisu.
- RTV hiša je od nas Slovencev ki jo plačujemo, zato zahtevam korektnost v dobro države v kateri živim.”

Poleg obsežnega pojasnila glede RTV prispevka in kaj vse (poleg glasbe) je dostopno na javnem medijskem servisu, je poslušalec prejel tudi pojasnilo o oblikovanju glasbene podobe Prvega (Varuhinjinu poročilo za marec, str. 36).

Dialog s civilno pobudo za pluralni radio

Poslušalec **Drago Vogrinčič** je v imenu Civilne pobude za pluralni radio varuhinjo večkrat pozval, naj preuči status verskih vsebin na Prvem programu Radia Slovenija in posreduje, da bi tudi na tem radijskem programu pripravljali oddaje za verujoče ter ob njih predvajali versko glasbo.

Predstavnike pobude Draga Vogrinčiča, **dr. Janeza Juhanta** in **Sebastijana Valentana** sem sprejela 12. aprila, podprla sem odkrit dialog in obljubila pomoč pri iskanju rešitve. Zapis s sestanka je v celoti objavljen kot **PRILOGA 3** na strani 36. Zapis so predstavniki pobude v večjem delu povzeli in objavili v pismih bralcev v Dnevniku in Večeru; pri navajanju varuhinjininega mnenja so pomemben del izpustili, na kar sem opozorila z odgovorom v istih rubrikah v obeh časopisih.

Verska glasba na Prvem

Poslušalec **Sebastijan Valentan** iz Civilne pobude za pluralni radio je 22. aprila na programski svet RTV Slovenija in varuhinjo naslovil pismo, v katerem ju obvešča o postopku

pridobivanja podatkov o predvajani verski glasbi na Prvem programu Radia Slovenija; po prijavi Informacijskemu pooblaščenцу je seznam tudi prejel, vendar z njim ni zadovoljen.

»Dobro se ve, kaj so slovenske verske skladbe. To so sakralne kompozicije slovenskih skladateljev, med katerimi je veliko ponarodelih, takih, ki se jih dolga leta ni smelo predvajati in očitno se jih še vedno ne sme. Posnetki pa v radijski mediateki gotovo obstajajo.

Tako vidite, da odgovorni na Prvem radijskem programu namensko izvajajo norčevanje oz. je njihov pristop povsem nestrokoven. Ne vem. Tako si pač razlagam njihov odgovor. In to se vleče že leta.

Prosim, da to obravnavate v sklopu obravnavanja verskih vsebin na javnem radiu, posebej na Prvem programu.«

Iz odgovora odgovornega urednika Prvega programa **Andreja Stoparja**:

»Kadarkoli je g. Valentan naslavljal konkretne predstavnike Radia Slovenija je dobil vljuden in korekten odgovor. Ker se je na nas obrnil tudi prek Urada informacijske pooblaščenke, smo mu nato odgovarjali s pomočjo Pravne službe RTV Slovenija. Poslali smo mu vse podatke javnega značaja, ki jih na dano temo premoremo. Ampak glasbe v našem sistemu preprosto ne klasificiramo tako, kot želi g. Valentan. Najprej smo pregledali sezname predvajane glasbe in naredili spisek skladb, ki bi bile lahko kakorkoli povezane z versko tematiko. Ko to ni bilo dovolj, smo g. Valentanu poslali celoten seznam glasbenih oprem in glasbenih oddaj v zahtevanem obdobju.

Druga netočnost je v trditvi, da javni radio zanemarja verske teme. To preprosto ne drži. Že večkrat smo pojasnjevali profile radijskih programov, ker pa naj bi tokrat pismo prejele tudi osebe, ki ne poznajo dozdašnjih korespondence, mi dovolite kratek povzetek. Radio Slovenija je krovna znamka osmih radijskih programov. Prvi program, ki je informativne narave (v tem kontekstu versko tematiko podajamo v informativnem ključu), Drugi program – Val 202 – ki je zabavni, športni program, Radio Si, namenjen tujemu občinstvu in Tretji program – ARS, namenjen kulturi, klasični glasbi in vsekakor tudi sferi duhovnega. In v okvir tega programa so umeščene verske govorne in glasbene oddaje, na tem programu so tudi tedenski prenosi bogoslužij.«

Ob pismu Sebastijana Valentana je stekla obsežna korespondenca, ki jo v celoti objavljam kot **PRILOGO 4** (str. 37), predvsem v luči priprav na junijsko panelno razpravo, ki jo pripravlja programski svet RTV Slovenija, in v kontekstu varuhinjininega dialoga s civilno pobudo, kot je zabeležen v prejšnjem razdelku.

II. VAL 202

Kdaj je beseda a priori pejorativna in sovražna?

Poslušalec J. A. je aprila vnovič zmotilo, ker je **Miha Šalehar** v programu uporabil besedi "čapci" oz. "čefurji", tokrat v oddaji Spetek 14. aprila (glede uporabe teh besed v neki drugi oddaji na Valu 202 se je pritožil tudi prejšnji mesec; Varuhinjsko poročilo za marec str. 37).

"Da ste samo verjeli njihovemu odgovoru oz njihovi razlagi in zadevo zaključili, je nesprejemljivo. Že Šalehar sam manipulacijo urednikov postavi na laž. (...) Takšni sovražni izrazi ne morejo imeti več pomenov. Večpomenskost je samo poskus, s katerim se hoče prikriti šovinizem in širjenje sovražnosti. Žalostno je, da vam moram razlagati kaj je sovražni govor. Ker z vašim odzivom nisem zadovoljen, vas obveščam, da bom zadevo predal ustreznim organom pregona."

Iz odgovora varuhinje:

"Obžalujem, ker z mojim odgovorom niste zadovoljni in ker odgovor urednikov označujete za manipulacijo. Ne morem se strinjati z oceno, da sem kar tako verjela nekemu odgovoru ali razlagi. Domnevno sporen tonski izsek sem zbrano poslušala, saj je na radiu enako pomembno to, kako se pove, kot kaj se pove.

Voditelj M. Šalehar je v jutranji oddaji 21. marca dobesedno dejal: »Dobro jutro, tri minutke do pol, pazite na kolesarje, motoriste, motokrosiste, fotrčke s skiroji, čapce na čaotih, pa po zadnjem kolesu, z vsako stopinjo jih je več, in v glavnem imajo vsi prednost, kadar vi zavijate...« Tako je voditelj ironiziral tip tveganega in neželenega vedenja v cestnem prometu.

Poslušala sem tudi oddajo Spetek (14. april), v kateri se je voditelj M. Šalehar pogovarjal z dr. Mlekužem, raziskovalcem migracij in izseljenstva (<http://4d.rtvsl.si/arhiv/spetek/174466205>). V delu med 10. in 15. minuto se pogovor vrti okoli stereotipov o prebivalcih nekdanjih južnih jugoslovanskih republik, o slovenskih (izkrivljenih) predstavah o južnjakih, o tako imenovanem »burekalizmu«. Menim, da tudi v tem primeru ni šlo za sovražni govor, ampak za zanimiv poskus obračanja stereotipov in razbijanja teh stereotipov. "

Novinarjeve vrednote

Poslušalca V. P. je zmotil opisna predstavitev novinarja **Gorazda Rečnika** na spletni strani Vala 202 ("Novinar s posluhom za depriviligirane, segregirane, diskriminirane. Ironičen do okostenelih struktur, a brez smisla za humor, ko gre za šovinizem, rasizem in nasilje v vseh oblikah. Naj bo v Reakciji ali pred Vročim mikrofonom, vedno oporečnik proti zidovom na mejah ali v glavah.")

“Ta opis se bere kot da gre za nekega hipsterskega aktivista in ne profesionalnega novinarja, ki ga plačujemo mi, če hočemo ali pa ne. Hvala.”

Odgovor varuhinje:

“V zapisanem ne najdem ničesar spornega, novinar se predstavlja kot zagovornik najvišjih demokratičnih vrednot, h katerim so ustvarjalci vsebin na RTV Slovenija še posebej zavezani. S takšnim opisom nima nobenih težav niti uredništvo Vala 202. “

MMC

I. VSEBINE

Pretirano citiranje Guardian

Bralec V. P. meni, da novinarji MMC pretirano citirajo Guardian, ki je po njegovem mnenju »izrazito levo liberalno usmerjena in tako postavlja pod vprašaj objektivnost uredništva«. Bralec meni, da bi morali »več truda posvetiti izvorni domači vsebini«.

Iz odgovora varuhinje:

»Pritrjujem urednici Uredništva novih medijev **Kaji Jakopič**, da članke v MMC-jevi sekciji Svet težko posvečajo« izvorni domači vsebini«, da dogodkov v tujini ni mogoče pokrivati »na terenu« in da se pri poročanju o dogajanju na mednarodnem prizorišču razumljivo opirajo na različne tuje vire, od svetovnih agencij do večjih in tudi manjših svetovnih medijev.«

Zakaj napaka ni popravljena?

Bralec D. I. se je pritožil zaradi napake v članku o ženevskih pogovorih o Siriji, saj je bila narobe navedena funkcija ruskega predstavnika.

»Napaka včirajšnje novice ni odpravljena!!!! Trmasto vstrajate v svojem neznanju!!!! To je žalostno, patetično in povsem nekritično. Predvsem pa je to neprofesionalno in kaže, da niste dovolj razgledani in svoje posla ne obvladate!!!! Želim Odgovor Odgovornega urednika informativnega programa MMC, podpisanega s priimkom in imenom!!!! V bodoče pa Vam svetujem, da ste bolj pazljivi, da Vas ne doleti kakšna tožba.....«

Iz odgovora varuhinje:

»Kot vidim, je bila napaka popravljena, kar je tudi prav. Ob tem naj dodam, da ne poznam nobenega nezmotljivega človeka in tudi nobenega nezmotljivega novinarja. Ko se novinar zmoti ali se mu primeri lapsus, običajno zadostuje, če ga bralec (poslušalec, gledalec) opozori na napako tako, da pove, kaj je bilo zapisano in kaj bi bilo prav. Bolj malo pa koristijo ekstenzivni zapisi, ki ob opozorilu na napako vsebujejo tudi neprimerne izraze, osebne diskvalifikacije in pavšalne trditve (»niste resni«, »niste razgledani«, »ne obvladate«, »to je neprofesionalno«, »začetniška napaka«, »amaterizem«, »kaos«, »nekompetentnost«).

Zaradi napake zamudil prenos...

Bralec T. G. se je pritožil zaradi napake v napovedi teniškega dvoboja med Federerjem in Nadalom (2. april); zapisal je, da je zamudil prenos, ker se je zanesel na informacijo MMC, da bo dvoboj ob 21h, dejansko pa se je začel dve uri prej.

»Dvoboja ni prenašala vaša hiša (tenisa praktično ni več na sporedu), kljub temu pa sem objavi na multimedijem centru zaupal. Zavedam se, da se napaka lahko pripeti, vendarle pa se bi se hiša vašega kalibra morala tovrstnim dezinformacijam izogibati. Najbrž razumete, da bom sedaj podobne najave preverjal še pri drugemu viru.«

Iz odgovora varuhinje:

»V uredništvu MMC so potrdili, da se jim je pri pisanju o teniškem dvoboju pripetila napaka; žal so jo opazili šele v nedeljo, 2. aprila popoldne, ko so jo tudi popravili, a je bilo to za nekatere uporabnike portala MMC očitno prepozno. Žal mi je zaradi nevšečnosti, ki ste jih imeli; v imenu uredništva MMC in v svojem imenu se vam zanje opravičujem. Moje stališče pri tem je povsem nedvoumno: napake niso zaželeni, naj jih bo čim manj, če pa se že zgodijo, jih je treba kar najhitreje popraviti.«

Trump v napad zaradi osebnega dobička?

Bralec spletnega portala rtvslo.si G. L. je protestiral zaradi članka novinarjev **Borisa Vaseva** in **Kaje Sajovic** o ameriškem raketnem napadu na Sirijo, objavljenem na MMC 8. aprila 2017, z naslovom Trump se je z napadom s tomahawki na Sirijo finančno okoristil.

»Tukaj (<http://www.businessinsider.com/donald-trumps-stock-portfolio-2015-7>) si lahko na uradnih listinah preberete, da ima Donald Trump v lasti med \$1000 in \$15000 delnic Raytheona. Delnice so "poskočile" za 2%. V primeru, da je Trump imel v lasti \$15000 delnic je vrednost teh delnic "poskočila" za \$300. Boris Vasev in Kaja Sajovic torej verjameta, da se je Trump odločil za napad z raketami tomahawk da bi

zaslužil \$300? Človek, ki ima več milijard premoženja bo torej na taki vidni funkciji sprejemal odločitve zato, da se bo "okoristil" s \$300? Njegovo kosilo v restavraciji je vredno dvakrat več kot to, njegova ura na roki pa tisočkrat več kot to.

Tako senzacionalistično poročanje utemeljeno na sumljivih virih (več o tem na dnu) je absolutno neprimerno za medij vašega kalibra. To ni prvi tak primer pri njima in taki in podobni članki se vlečejo že zadnjih nekaj let. (...)

Za konec: vaša novinarja citirata Palmer Report, ki je po oceni Media Bias Fact Check zelo slabo ocenjen vir (<https://mediabiasfactcheck.com/palmer-report/>). Če je to primeren vir za nacionalni medij, si odgovorite sami. Za moje pojme definitivno ni.«

Odgovor urednice Uredništva novih medijev **Kaje Jakopič**:

»Očitek o senzacionalizmu je po našem mnenju neupravičen, novinarja sta povzemala različne agencije in več drugih virov - svetovnih medijev, ki so v članku tudi omenjeni. Dejstvo je, da je Trump kot lastnik delnic v Raytheonu profitiral, saj je vrednost delnic po napadu poskočila. O tem so poročali različni mediji, nekateri so tudi v naslovu to poudarjali: <http://m.democracynow.org/headlines/2017/4/10/48517>.«

Mnenje varuhinje:

»Menim, da novinarjem ne gre oporekati pravice do povezovanja različnih informacij iz različnih virov po lastnem izboru ter logičnega sklepanja; zbiranje, izbiranje, povzemanje in urejanje informacij v smiselno celoto je osnova novinarskega dela. Pri poročanju o dogajanju na tujem, ko je novinar informacijsko odvisen od pisnih virov, saj informacij ne more pridobiti sam, osebno, na terenu, iz prve roke, pa je tem bolj pomembno, da informacije poišče pri čim večjem številu virov, da torej ni pristranski in da poda čim večjo paleto pogledov. Enako pomembno je, da je pri navajanju natančen in odgovoren, da dejstva preveri, kolikor je v njegovi moči, da se izogiba neverodostojnim virom in da ne zamolčuje informacij. Menim, da je bila v konkretnem primeru uporabljena široka paleta virov, ki so bili korektno povzeti. Menim tudi, da uredništvu ne gre oporekati pravice do izbire naslova, ki pritegne bralce. Vendar pa mora biti naslov ne le privlačen, ampak predvsem točen. Pri naslavljanju člankov se je treba izogibati pretiravanju in senzacionalizmu ter drugim tabloidnim pristopom in tehnikam. Menim, da v obravnavanem članku naslov ni bil v celoti usklajen z vsebino članka, ki ga je napovedoval: novinarja v članku vzpostavljata vzročno-posledično vez med napadom z raketami tomahawk in dejstvom, da ima ameriški predsednik v lasti delnice podjetja, ki izdeluje te rakete, vendar pri tem ne opredelita, kakšna je ali bi lahko bila konkretna finančna korist predsednika ZDA, čeprav trdilni naslov ne pušča dvomov, da je finančna korist nastala. Ob tem velik del članka s tem vidikom ameriškega raketiranja Sirije sploh ni povezan. Menim, da se je pri naslavljanju člankov treba bolj opreti na merila poklicnega kodeksa.«

Pritožba zoper delo moderatorjev na MMC

Bralec M. S. se je pritožil, ker moderatorji niti eno uro po prijavi niso odstranili komentarja, ki po njegovem mnenju krši pravila komuniciranja. V komentarju pod člankom **Jasne Krljić** o skromni ponudbi neprofitnih najemnih stanovanj (29. 4.) so uporabniki Hehet, Prider in Alorius objavljali poimenski seznam najemnikov neprofitnih stanovanj v Mestni občini Ljubljana in problematizirali etnično pripadnost najemnikov - glede na njihove priimke.

»Že res, da so podatki javno dostopni. Hkrati pa je jasno, da so ti podatki v tem kontekstu bili zlorabljeni in bi jih bilo potrebno nemudoma odstraniti. Moderatorji vašega javnega zavoda tega očitno nočejo storiti navkljub najprej dobronamernemu, kasneje pa jeznemu opozorilu.

Kaj se dogaja v vaši hiši? Vas je vlada dokončno selekcionirala na poslušne, ostale pa odstranila? Vsem skupaj vam sporočam, da vas je lahko pošteno sram.

Pri vsem skupaj še posebej poudarjam, da ne poznam nikogar iz tega seznama. Le sramujem se takšnega javnega zavoda. Delo moderatorja na MMC je, kolikor mi je jasno, plačano. Če nekdo ne ukrepa za takšne stvari, pa bi moral je čas, da gre. Razen, če se z njegovim ravnanjem strinjate. Še enkrat, sram naj vas bo.«

Odgovor urednice Uredništva novih medijev **Kaje Jakopič**:

»Moderator je objave umaknil, vendar je šlo očitno za "nagajanje", saj so jih ponovno objavili. Članek smo zato dali tudi na predmoderacijo, potem objav ni bilo več.«

II. PRILAGOJENI PROGRAMI

Moteče prekrivanje podnapisov – tretjič (rešitev)

Uspešno je bila rešena pritožba gledalca, ki je imel težave pri spremljanju oddaj s podnapisi, ki povzemajo govorno besedilo v slovenščini (teletekst str. 771), saj so ti povzeli obstoječe podnapise v tujem jeziku (t.i. vžgane podnapise). Zadeva je bila obravnavana v dveh varuhinjinah poročilih (februarja na str. 31 in marca na str. 47).

O rešitvi je poročal **Albert Gyurica** iz Oddajnikov in zvez RTV Slovenija.

»Ugotovili, da do tehnične napake prihaja v digitalnem sprejemniku operaterja, ki gledalcu zagotavlja vsebine RTV SLO. Zato smo gospodu predlagali, da se obrne na tehnično pomoč operaterja ter napako prijavi. Pri tem smo mu dali natančna navodila, na katere stvari mora opozoriti službo za podporo operaterja ter kakšno rešitev naj jim predlaga. Istočasno smo vodji razvoja operaterja poslali posnetek obnašanja njihovega sprejemnika ter na kratko opisali tehnično težavo.

Zaradi profesionalnega odnosa ter že več kot deset let trajajočih dobrih odnosov med RTV in operaterjem, se je ta takoj odzval na dva načina. Njegova servisna služba je nemudoma obiskala gledalca in mu prijazno ponudila zamenjavo opreme s takšno, ki ni imela opisane tehnične težave. Sočasno se je javil tudi vodja razvoja, ki je pojasnil, da so tudi sami preverili težavo in potrdil naše ugotovitve. Obljubili so, da bodo v najkrajšem času sistemsko odpravili težavo preko programske nadgradnje omenjenih sprejemnikov.

Gledalca smo po izvedenih aktivnostih ponovno poklicali ter preverili ali je po zamenjavi sprejemnika njegova napaka povsem odpravljena. Izrazil je veliko zadovoljstvo ter veselje nad pomočjo in odzivom tako nas, kot tudi operaterja.

Istočasno nas je tudi opozoril, da ima zaradi slabšega sluha težavo tudi s spremljanjem naših pogovornih oddaj, kjer je zvok ozadja velikokrat preglasen in govorca zelo težko razume. Glede te njegove težave smo mu obljubili, da bomo naredili vse kar je v naši moči, da težavo odpravimo ali vsaj omilimo.«

Komentar varuhinje:

Pohvalno je, da se je navidez nerešljiva težava odpravila, in sicer po zaslugi resnega, strokovnega, potrpežljivega in konstruktivnega pristopa poznavalcev v različnih sektorjih RTV Slovenija (M. Vodeb, L. Zebec, A. Gyurica).

Zadnja odstavka v poročilu A. Gyurice pa kliče po prav tako temeljiti obravnavi križanja govora in drugih zvokov (glasbene podlage?) v RTV oddajah in določitvi minimalnih tehničnih standardov na tem področju. Tematika se navezuje tudi na poglavje Televizija - Program plus - Polnočni klub: glasba zaduši govor).

III. MMC – DOSTOPNOST, STORITVE

Napovedovanje vsebin tudi na sporedu na teletekstu

Na pobudo gledalca uredništvo oddaje Dobro jutro za dan naprej v napovednik vpisuje vsebine po posameznih urah oddaje (varuhinjino poročilo za marec str. 34), od sredine aprila pa se napovedi objavljajo tudi na teletekstu (str. 249.1).

I. JEZIKOVNA KULTURA

Tretjeosebnost pri poročanju o veri

Gledalec J. K. pozorno spremlja jezikovno kulturo v programih RTV Slovenija in ga med drugim moti medsebojno naslavljanje novinarjev v informativnih oddajah z imenom in priimkom, kar označuje za »štorasto in birokratsko«, med spremljanjem velikonočnih oddaj pa je bil posebej pozoren na tretjeosebno poročanje o veri in verskih praznovanjih, kar šteje za neustrezno. Kot primera je navedel naslov članka na MMC (Verniki bodo k blagoslovu odnesli velikonočne jedi/ Praznujejo tudi pravoslavci in evangeličani, 15. april 2017) in napoved voditelja **Dejana Ladike** v Dnevniku 10. aprila (»Slab teden pred največjim krščanskim praznikom, ko se verniki spominjajo Jezusovega vstajenja od mrtvih, sta ...«).

»Iz načina poročanja bi sklepali, da smo verniki neka obrobna skupnost v državi, o katerih poročate novinarji, ki ste daleč nad vero in vernostjo, tako rekoč opazovalna avantgarda. Tako poročanje - v tretji osebi - ni ustrezno že zato, ker vsi novinarji RTV SLO in STA niste agnostiki/ ateisti/ nekristjani.

Taka tretjeosebnost že zato ni primerna, ker pač vsi državljani RS praznujemo veliko noč oz imamo za veliko noč dela prost dan – torej zadeva nas vse (ne praznujejo, verujejo, nosijo ...), saj spada praznovanje velike noči k evropski kulturi; gre ne le za verski fenomen, ampak duhovno- kulturni. Mislim, da novinarji RTV SLO nočete povedati, da ne spadate v evropski kulturni krog oz. da nočete spadati vanj. (V polpretekli družbi je bilo ta anomalija zapovedana, danes pa ne več; je samo še atavizem.) Poleg tega je naslov prispevka tudi z ožje strokovnega vidika slab. Verjetno ste se novinarji učili, da se v naslovih izogibamo glagolskim stavkom, da so v njih samostalniki, potem samostalniške besedne zveze ali pa eliptični stavki z izpuščenim povedkom oz. osebno glagolsko obliko. Tako bi bil za gornje poročilo veliko boljši naslov: Blagoslov velikonočnih jedil/ Blagoslavljanje velikonočnih jedi po cerkvah, Po blagoslov jedi v cerkev ... Poleg tega je tudi beseda pravoslavci neprimerna, pogovorna. Ustrezneje je pravoslavni verniki ali pa pravoslavni.«

Eno izmed treh pisem gledalca J. K., ki je bil primarno naslovljeno na voditelja Dnevnika Dejana Ladiko, nato pa še varuhinji, v celoti objavljam kot **PRILOGO 5** na str. 41.

Integralno objavljam tudi odgovor na gledalčeve sociolingvistične dileme, ki sta ga v imenu koordinacije lektorjev MMC in RTV Slovenija pripravila **Marko Prša** in **Darinka Koderman Patačko**. (**PRILOGA 6** na str. 43).

II. RTV PRISPEVEK

Nesporazum glede zamudnih obresti

Plačnika RTV prispevka M. Z. je zanimalo obračunavanje zamudnih obresti, in sicer – kot je zapisal – »za storitev, ki ni bila opravljena«.

»Vprašanje je zelo enostavno. RTV zaračunava prispevek za tekoči mesec in sicer na položnici piše, da mora biti plačano do 18. v tekočem mesecu. Če položnica ni plačana takrat, zaračuna zamudne obresti. Storitev bo pa šele opravljena in to do zadnjega v mesecu – torej zaračunava zamudne obresti za storitev, ki je ni opravila.«

Vodja Službe za obračun RTV-prispevka **Judita Kene** je v odgovoru pojasnila, da gre za očiten nesporazum, saj so v konkretnem primeru obračunali zamudne obresti za neplačan prispevek iz lanskega leta.

»Zamudne obresti, ki so vam bile zaračunane pri zadnjem obračunu RTV-prispevka, se nanašajo na plačani opomin za mesec februar 2016. RTV-prispevek za februar 2016 je bil tako poravnan isti dan kot RTV-prispevek za tekoči mesec, to je dne 22.3.2017. Zamudne obresti se obračunajo pri obračunu za naslednji mesec po izvedenem plačilu zaostale obveznosti, saj je šele tedaj možen dejanski izračun zamudnih obresti. Zakonski rok za plačilo RTV-prispevka je 15. dan v mesecu za tekoči mesec, vendar RTV Slovenija ne zaračuna zamudnih obresti, če je RTV-prispevek plačan do konca tekočega meseca.«

III. TEHNIČNE ZADEVE

Težave z digitalnim radiem DAB+

Poslušalec M. K. je vprašal, zakaj prihaja do prekinitev na mreži DAB+.

»Na osnovi kampanije glede prehoda na DAB+ sem si nabavil ustrezen sprejemnik. Drži, da je kvaliteta sprejema boljša kot na FM, seveda če oddajanje v tem načinu poteka. V zadnjem času je vedno več prekinitev na mreži DAB+, tudi za daljša obdobja. Ne zdi se mi pošteno do poslušalcev, če je bil prehod izveden, ne da bi bili podani pogoji za nemoteno oddajanje.«

Odgovor je pripravil **Bojan Ramšak** iz Oddajnikov in zvez RTV Slovenija:

"Od zagona DAB+ omrežja v lanskem letu sistem deluje normalno. Res je, da smo v preteklosti imeli manjše težave z oddajniki in vstavljanjem podatkov o programu.

Vendar nekih občasnih prekinitev oddajanja, kot jih navaja poslušalec, ni. Na žalost je 5. aprila prišlo do težav na kodirno multipleksnem sistemu. Sistem ni zaznal naloženih licenc in ga je bilo potrebno resetirati.

Komercialne postaje v DAB+ multipleksu dostavljajo svojo vsebino do centralnega strežnika preko javnega interneta. Pri nekaterih postajah zaradi tega prihaja do prekinitev modulacije. Zadevo rešujemo v sodelovanju s ponudnikom programa."

Križanje govora in zvočne podlage

V dveh poglavjih tega poročila se pritožba gledalcev nanaša na neusklajenost govora in glasbene podlage v nekaterih oddajah Televizije Slovenija, in sicer konkretno glede Polnočnega kluba (Televizija - Program plus - Polnočni klub: glasba zaduši govor - str. 18) in na splošno v kontekstu reševanja težave gledalca, ki slabše sliši (MMC – Prilagojene Moteče prekrivanje podnapisov – tretjič (rešitev) – str. 28). Pridružujem se predlogom, da bi bilo smiselno, če bi RTV postavila minimalne tehnične standarde za produkcijo, ki bi jo upoštevali v vseh produkcijskih postopkih hiše ob oblikovanju zvočne podobe oddaj.

IV. VARUHINJA

Ker vas plačujemo, morate ...

Gledalec B. B. je komentiral varuhinjin odgovor, ki ga je prejel marca, ko se je pritožil zaradi intervjuja **Jožeta Možine** z **Andrejo Valič Zver** (Varuhinjin poročilo za marec 2017, str. 17).

"Tudi vas kot mnoge druge je nastavila politika in prejimate dohodek iz proračuna. Vsi nimamo te sreče in moramo za svoj dohodek delat k tujim lastnikom, ki nam merijo učinkovitost in nam nenehno dvigujejo norme in pričakujejo vedno več. Zato imam vso pravico izkazat nestrinjanje z gosti v oddaji na prvem programu RTV SLO1. Zgodovinarica, ki ste jo omenjali je službo nastopila v času ko je državo vodila desna stran, ko je bil imenovan voditelj na funkcijo in ko je bila na to delovno mesto imenovana zgodovinarica Andreja. (...) Vi v svojih oddajah dovoljujete da voditelj in gostja hujskata ljudi in širijo mržnjo in diskriminacijo z tako pavšalnimi ocenami in prirejenimi zgodovinskimi podatki. Nekdo mora tudi oceniti kaj je zgodovina in kaj je hujskanje. Posebej če svoj dohodek prejema iz proračuna in je bil na funkcijo imenovan s potrditvijo politike. To velja za Vas kot zgodovinarico Andrejo in voditelja."

Pohvala članice programskega odbora za invalide

Na varuhinjin poročilo za mesec marec je članica programskega odbora za invalide **Marija Gradišar** poslala naslednji odziv:

"Resen, korekten in razširjen pristop gospe Todorovski, po dolgih letih kaže, da se da

z razumevanjem gledalcev, poslušalcev, odgovornih na RTV in varuhinje same, narediti marsikaj v dobro vseh nas.”

Čestitke prejšnjem u varuhu Ladu Ambrožiču za viktorja

Gledalki M. K. in M. B. sta na varuhov e-naslov posredovali čestitko prejšnjemu varuhu **Ladu Ambrožiču** za nagrado za življenjsko delo.

»Pravkar so se končali Viktorji 2016, in spomnila sem se na najina letošnja maila, da mogoče vsi napor okrog gospoda Lada Ambrožiča in njegovega prehitrega odhoda v pokoj le niso bili zaman. Gledalci, ki smo g. Ambrožiča dobro poznali iz njegovih odličnih oddaj, smo se čudili ravnanja RTV do njega. Vendar je kljub temu na koncu danes vseeno dobil pohvale in Viktorja za življenjsko delo.

Če boste kakorkoli z njim v kontaktu, izročite tudi moje iskrene čestitke, čeprav sem le ena od njemu neznanih gledalk, ki sem ga nekoč zelo rada gledala na ekranu! Mogoče bi bil zanimiv kakšen daljši intervju z njim glede na prejeto nagrado!?

Mislim, da je s to nagrado dobil tudi zadoščenje za vse krivice, ki so se mu v preteklosti kdaj zgodile ! (M. K.)

PRILOGE

Priloga št. 1 Predlog za razrešitev »jezikovnega problema« na EMI in Pesmi Evrovizije

Ljubljana, 8. maj 2017

PREDLOG ZA REŠITEV 'JEZIKOVNEGA PROBLEMA' NA EMI IN PESMI EVROVIZIJE

Po zelo odmevni EMI 2017 se je ponovno razvnela debata o tem, v katerem jeziku bi moral slovenski predstavnik/-ca peti na izboru Ema in na Pesmi Evrovizije. Glede na slišane argumente in sugestije predlagamo naslednjo rešitev:

*Na domačem predizboru Ema 2018 bodo morali **vsi nastopajoči** svojo skladbo zapeti v **slovenskem jeziku**. Ta zahteva oz. pogoj bo tudi del razpisa, ki bo objavljen konec leta 2017. Vsi, ki se bodo uvrstili v finale Eme, pa bodo v **finalu** lahko zapeli svojo skladbo v **katerem koli** jeziku (v EBU-ju velja namreč pravilo proste izbire jezika, kar je pri nas praviloma angleščina) oz. v tistem jeziku, s katerim bi se želeli predstaviti na Pesmi Evrovizije.*

S to rešitvijo bomo dosegli, da bodo prav vse na EMI zapete skladbe imele svojo slovensko verzijo, ki jo bodo razumeli vsi gledalci in poslušalci. Prav tako pa avtorjev in izvajalcev za nastop na Pesmi Evrovizije ne bomo omejili do te mere, da bi jih postavili v neenakopraven položaj z ostalimi državami udeleženkami. S to rešitvijo bo občinstvo, ki bo sodelovalo pri izbiri zmagovalca, v finalu slišalo točno tako verzijo skladbe, ki bo predstavljala Slovenijo na tekmovanju.

Ob tej priložnosti poudarjamo, da je Pesem Evrovizije največje evropsko glasbeno tekmovanje, ki promovira sodobno glasbo, namenjeno predvajanju po radijskih postajah, da se na Evroviziji rojevajo novi vseevropski hiti, kjer so nacionalni jeziki nekoliko v ozadju, v ospredju pa vrhunška produkcija sodobne pop glasbe. V vsakem primeru naši izvajalci zastopajo Slovenijo, slovensko ustvarjalnost, talent in ambicije. V pravilih bo še naprej zapisano, da mora biti vsaj avtor oz. izvajalec državljan RS, s čimer bomo onemogočili prijave tujim državljanom (ki so pred leti, ko ni bilo te omejitve, bile zelo številne). Ema bo še naprej spodbujala produkcijo sodobne in kakovostne pop glasbe slovenskih avtorjev in izvajalcev in bo ostala naš najpomembnejši zabavnoglasbeni festival in močna blagovna znamka RTV Slovenija.

Mario Galunič
Odg. urednik RP TV SLO

Priloga št. 2 Prispevek o cirkusu Medrano v oddaji Dobro jutro - odgovor urednika

Maribor, April 20, 2017

Spoštovani vsi,

ker sem na isto temo prejel sporočila z več naslovov, pa tudi urednica mariborskega dela oddaje Dobro jutro Eva Stavbar me je obvestila in mi posredovala vse do zdaj znane odmeve, odgovarjam vsem hkrati, da se ne podvajamo.

O tem, da bomo v sredini oddaji Dobro jutro eno rubriko posvetili gostovanju cirkusa Medrano v Sloveniji, smo se odločili že en teden pred samo oddajo, ko so že bili znani prvi javni odmevi na njihove nastope po posameznih krajih. Odločitev, da govorimo cirkusu kot obliki zabave in dejavnosti, ki ji ljudje posvetijo del svojega prostega časa, sama po sebi ni in ne more biti sporna. Gre za večstoletno tradicijo, ki v vrednostnem sistemu sodobnih družb nima negativne konotacije, in skozi zgodovino ni bila nikoli splošno obsojana. V razvedrilnem programu naše televizije smo v preteklih desetletjih večkrat kupili in predvajali serije oddaj z nastopi različnih cirkusov, in s tem ni bilo nikoli nič narobe.

V konkretnem primeru smo se odločili, da ob obisku cirkusa Medrano pojasnimo, kako se ravna z živalmi, in kaj vse drugega se dogaja med cirkuško predstavo. V skladu z evropskimi direktivami je cirkus Medrano tudi v Slovenijo pripeljal samo pse in konje, saj drugih živali ni dovoljeni uporabljati za nastope. Iz tega je jasno razvidno, da večino njihovih predstav oblikujejo drugi cirkuški artisti, ljudje, ki nastopajo kot klovni, žonglerji, plesalci, akrobati in tako naprej. O tem je v oddaji govoril sin lastnika, ki vodi cirkus na turneji po Sloveniji. Na tem je sploh bil poudarek našega prispevka, zato so očitki iz dveh odmevov, ki smo/ste jih prejeli na več naslovov, o tem, da javna televizija podpira mučenje živali, povsem neutemeljeni in iz trte zviti. Še več, lahko govorimo o manipulaciji enega samega društva, ki se deklarira kot društvo proti mučenju živali, ki je doslej edino protestiralo zaradi nastopa cirkusa Medrano v Sloveniji, in je doslej tudi edini vir domnevne novice, da je bil lastnik cirkusa Medrano nekoč pravnomočno obsojen zaradi mučenja živali??? Menim, da bi bilo v nasprotju s poklicnimi merili in etičnimi načeli v programih RTV Slovenija, če bi se javna televizija ravnala in gledalce obveščala samo na osnovi enega, nepreverjenega in enostranskega vira informacij!

Na drugi strani imamo več informacij iz različnih medijev, predvsem spletnih, iz katerih je razvidno, da je bil ta cirkus deležen inšpekcijskega nadzora v Postojni, da je Mestna občina Celje javno pojasnila, da ima cirkus vsa veljavna dovoljenja Veterinarskega urada RS, prav tako so mediji tudi v Mariboru potrdili, da so mu upravne enote v vseh mestih v Sloveniji, v vsej prejšnjih in za napovedani nastop v Mariboru, izdale veljavna dovoljenja. Ta se pa izda na osnovi vseh predhodnih soglasij inšpekcijskih in veterinarskih služb. Iz ugotovljenega izhaja, da mi ob pripravi prispevka nismo imeli nikakršnih razlogov ali verodostojnih informacij, zaradi katerih bi se morali tej vsebini odpovedati. Ob vsem je potrebno poudariti, da imamo v Sloveniji na tem področju strožje predpise in normative kot v drugih evropskih državah, zato vsa omenjena dovoljenja vendarle kažejo, da z nastopom cirkusa Medrano tokrat ni nič narobe.

Zavod Pit iz Trbovelj, ki je glavni vir informacij o nasprotovanju cirkusu Medrano, in novic o domnevnih obsodbah lastnika zaradi mučenja živali, je tudi edini organizator doslej enega in še enega napovedana protesta zaradi nastopov cirkusa Medrano v Sloveniji. Na dosedanjih njihovih protestih

je bila prisotna le peščica ljudi, vsakič manj kot deset, zato ne moremo govoriti o nekem množičnem, splošnem ali prevladujočem nasprotovanju nastopom cirkusa Medrano po Sloveniji. Argumenti, ki jih navaja Zavod Pit o domnevnem mučenju živali, so nezadostni in enostranski. Za njih je vsaka igra ali nastop živali v cirkusu mučenje živali, kar je le njihov enostranski in ozek pogled na odnos med človekom in živaljo. Na drugi strani, v številnih kulturah po svetu poznamo učenje in dresuro živali bodisi za zabavo, delo ali tudi pri izvajanju duhovnih dejavnosti in obredov. Ali je plesočka kobra v hindujski kulturi mučenje živali? Ali je uporaba haskijev kot vlečnih psov na Severnem tečaju mučenje živali? Za Zavod Pit je, toda ali tako meni tudi večina Slovencev? Po enaki enostranski logiki, je mučenje živali tudi šolanje psov, izvajanje tekmovanj kot so agility, razstave psov, kjer živali šamponirajo, jim strižejo nohte in dlako, jih tretirajo s kemičnimi pripravki in šminkajo...??? Argument, da živali nečesa ne počno prostovoljno, odstopa od temeljev človeške civilizacije, ker živali nimajo človeškega razuma, ampak se ravnaajo po instinktu. Menim, da se javna televizija ne more ravnati po takšnih ekskluzivnih in enostranskih argumentih.

Glede na dejstvo, da je šlo za en sam odziv iz enega samega vira, ki je predhodno tudi edini sprožil razširjanje negativnih informacij o delovanju cirkusa Medrano, menim, da v tem primeru ne gre niti za uredniško napako, niti za napačno ali sporno vsebino, in da problem ni nastal na strani javne televizije, ampak imajo problem tisti, ki enostransko reagirajo in tudi druge gledalce zavajajo s svojimi informacijami. Gre tudi za obliko nedopustnega pritiska na javno televizijo, da bi sledila eni sami majhni interesni skupini, zato predlagam, da takšne ugovore zavrujemo in ne pristajamo na tovrstne pritiske.

S spoštovanjem,

dr. Zoran Medved
odgovorni urednik Televizije Maribor/Editor-in-Chief
RTV Slovenija – Regionalni RTV center Maribor

Priloga št. 3 Zapis sestanka varuhinje in predstavnikov civilne pobude za pluralen radio

Ljubljana, 12. 4. 2017

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev RTV Slovenija **Ilinka Todorovski** je v sredo, 12. aprila 2017 na njihovo pobudo sprejela predstavnike civilne iniciative za pluralen Radio Slovenija, in sicer prof. dr. **Janeza Juhanta**, **Draga Vogrinčiča** in **Sebastijana Valentana**.

Predstavniki civilne pobude so predstavili svoj pogled na obseg in umestitev oddaj za verujoče na Radiu Slovenija.

Pogrešajo več oddaj na Prvem programu Radia Slovenije, na katerem se zdaj prenaša šest bogoslužij na leto, dnevno pa je na sporedu Duhovna misel, ki je pobudniki ne štejejo za versko oddajo. Te so predvajane na 3. programu Radia Slovenija, programu ARS. V civilni pobudi predlagajo da bi na Prvem redno prenašali nedeljska bogoslužja in pripravljali redno versko oddajo za kristjane oz. ob praznikih tudi za druge verske skupnosti. Pobudniki si želijo, da bi duhovne oz. verske govorne vsebine na Prvem spremljala slovenska verska glasba, da bi Uredništvo verskega programa na Radiu Slovenija, ki je zdaj umeščeno v odgovorno uredništvo ARS-a, dobilo primernejši status in da bi programska shema sledila primerom dobre prakse v sosednjih oz. nekaterih drugih evropskih državah. Uresničitev predlogov bi pobudniki razumeli kot izpolnitev zakonskih obveznosti RTV Slovenija do verujočih, ki predstavljajo pomemben del poslušalstva (glede na delež vernega oz. krščenega prebivalstva Slovenije).

Predstavniki pobude dosedanja komunikacijo z Radiem Slovenija štejejo za neustrezno. Želijo si dialoga in menijo, da lahko varuhinja pri tem opravi pomembno vlogo. Pri tem se opirajo na stališče varuha Lada Ambrožiča, ki je ob sprejemanju Programsko-produkcijskega načrta za leto 2015 med drugim zapisal, da je pobuda za več verskih vsebin na Prvem upravičena.

Varuhinja je zagotovila, da bo podpirala in spodbujala dialog ter iskanje rešitve, sprejemljive za obe strani, za poslušalce in ustvarjalce programa. Odnos javne RTV do verujočih mora biti spoštljiv in odprt, dialog pa strpen in argumentiran ter utemeljen tako na zakonu o RTV Slovenija kot na hišnih standardih in poklicnih merilih. Verske vsebine in oddaje so sestavni del programske ponudbe RTV Slovenija; če del poslušalstva meni, da je na Radiu Slovenija takšnih oddaj premalo in da jih je treba bolje umestiti, se je o tem treba resno pogovoriti. Ni prav, če se del poslušalcev počuti diskriminiran, prikrajšan, odrinjen in neupošteván, prav tako bi bilo narobe, če bi se ustvarjalci programa počutili pod pritiskom oz. če bi pobude za spremembe razumeli kot vsiljene in kot poseg v uredniško avtonomijo.

Varuhinja meni, da bi bilo v dialogu poleg mednarodnih primerjav koristno spoznati oz. analizirati tudi izkušnje na Televiziji Slovenija, saj predstavniki civilne iniciative ureditev v tem delu javnega medijskega servisa štejejo za primerno.

Varuhinja je obljubila, da bo o tematiki verskih vsebin sklicala sestanek z direktorjem in pristojnimi uredniki Radia Slovenije ter po tem sestanku predstavnikom civilne pobude sporočila, kakšen bi lahko bil naslednji korak v dialogu. Razprava se bo sicer nadaljevala tudi v okviru panela o verskih vsebinah, ki ga pripravlja Programski svet RTV Slovenija.

Zapisala Ilinka Todorovski

Priloga št. 4 Korespondenca: Slovenska verska glasba na javnem radiu

Verska glasba na prvem - Pisma predstavnikov Civilne pobude za pluralni radio in odgovor odgovornega urednika Prvega programa Radia Slovenija

Pismo SEBASTIJANA VALENTANA, 22. 4. 2017

za: Programski svet, Varuh, Todorovski Ilinka

v vednost: Janez Juhant; Drago Vogrinčič; Pancur Rudi; Stopar Andrej; Lampreht Miha; Filli Marko; Venier Matej; Janez Gril

Spoštovani g. predsednik PS in ga. varuhinja,

kot je razvidno iz priloge, sem na Radio Slovenija Prvi program podal zahtevo po posredovanju informacij, koliko slovenske verske glasbe je bilo predvajane v določenem obdobju.

Najprej Radio sploh ni odgovoril na zahtevo in sem moral na Informacijskega pooblaščenca podati prijavo zoper molk organa. Nato sem odgovor vendarle prejel. Radio je posredoval seznam skladb, ki so bile predvajane.

Ker sem smatral, da večina skladb iz seznama sploh niso slovenska verska glasba, sem se pozanimal pri strokovnjakih, ki so mi povedali, da ta seznam vsebuje le ENO res slovensko versko pesem, ta je Tam stoji pa hlevček. Nekaj ostalih je tudi takšnih z versko vsebino. Glasbeni strokovnjaki so si edini, da skladbi s seznama Aleksandra Mežka sploh nista verski skladbi. Da sta med slovensko versko glasbo uvrščeni skladbi En starček je živel in Ko se je Noe postaral, je navaden CINIZEM, ki pa obenem kaže tudi na nestrokovnost urednikov oz. tistih, ki so odgovor pripravljali. Tudi skladba Prav lepo je v vigred nima nikakršne verske vsebine. Ostale skladbe s seznama pa so bodisi tuje, bodisi nimajo verske vsebine.

Dobro se ve, kaj so slovenske verske skladbe. To so sakralne kompozicije slovenskih skladateljev, med katerimi je veliko ponarodelih, takih, ki se jih dolga leta ni smelo predvajati in očitno se jih še vedno ne sme. Posnetki pa v radijski mediateki gotovo obstajajo.

Tako vidite, da odgovorni na Prvem radijskem programu namensko izvajajo norčevanje oz. je njihov pristop povsem nestrokoven. Ne vem. Tako si pač razlagam njihov odgovor. In to se vleče že leta. Prosim, da to obravnavate v sklopu obravnavanja verskih vsebin na javnem radiu, posebej na Prvem programu. Nedopustno je, da slovenska verska glasba nima mesta, kjer ji gre in da se s teh vsebin povrh vsega norčujejo.

Prosim, da se enkrat po 25. letih končno naredi konec temu ideološkemu pristopu, da se prične na verske vsebine gledati kot na nekaj samoumevnega, normalnega, saj je končno velik del slovenskega prebivalstva opredeljen za vernega in je slovenska verska pesem tudi del narodne kulture.

Lep pozdrav,

Sebastijan Valentan

Pismo JANEZA JUHANTA, 23. 4.

Za: Sebastijan Valentan, Programski svet, Varuh, Todorovski Ilinka

V vednost: Drago Pancur Rudi; Stopar Andrej; Lampreht Miha; Filli Marko; Venier Matej; Janez Gril ; Geza Filo, Stanislav Lipovšek, Nadškofija Maribor, Peter Štumpf, Andrej Glavan, Anton Jamnik, Franci Šuštar, Jurij Bizjak

Spoštovani!

Takega odnosa do verske glasbe ne razumem le kot cinizem pač pa se bo upam, normalen demokratičen državljan le strinjal, da gre za kratenje pravic vernih in celo za zaničevanje dostojanstva in žalitev verne osebe.

Prav je da to preberejo tudi slovenski škofje, zato posredujem tudi njim. Posebno oba svetnika kot predstavnika katoličanov in evangeličanov ter drugih vernih, pa tudi drugi svetniki RTV SLO pa naj se zamislijo, kako je z našo kulturo na ustanovi, na kateri naj bi vzdrževali in ohranjali kulturne in civilizacijske standarde po meri člov. pravic..

S spoštovanjem

Prof. emer. dr. Janez Juhant

Pismo DRAGA VOGRINČIČA, 23.4.

za: Programski svet, Varuh, Todorovski Ilinka, Janez Juhant; Sebastijan Valentan; Pancur Rudi; Stopar Andrej; Lampreht Miha; Filli Marko; Venier Matej; Janez Gril; Geza Filo, Stanislav Lipovšek, Nadškofija Maribor, Peter Štumpf, Andrej Glavan, Anton Jamnik, Franci Šuštar, Jurij Bizjak

Spoštovani državljani in državljanke;

V zadnjih sedmih letih, ko se nas več sto »izbranih in diskriminiranih« ljudi med seboj seznanja o absurdnem dogajanju na nekoč »javnem« Radio Slovenija; se potrjuje, da se v tej hiši izvaja ideološki kulturni boj proti državljanom in državljanke; kar je deklarirana diskriminacija, cinizem in absurden primitivizem, ki kliče po naši skupni človeški in etični odgovornosti za zahtevo javne besede na RTVS in Domovini Sloveniji; neodgovorno vodstvo Radia SLO ne spoštuje osnovnih temeljev dialoga in spoštovanja pravice javne besede, ki bi na radiju morala biti edino orodje pluralnega etičnega medija; S spoštovanjem,
Drago Vogrinčič

Odgovor ANDREJA STOPARJA, 24.4.

Za: Programski svet; Varuh; Todorovski Ilinka

V vednost: Janez Juhant; Drago Vogrinčič; Pancur Rudi; Lampreht Miha; Filli Marko; Venier Matej

Spoštovani,

dovolite mi pojasnilo, ker se je v pisanju g. Valentana pojavilo nekaj netočnosti. Vesel sem, da boste tudi to pismo posredovali slovenskim škofom. Prepričan sem, da se strinjamo, da morajo biti spoštovani gospodje nepristransko obveščeni.

Kadarkoli je g. Valentan naslavljala konkretne predstavnike Radia Slovenija je dobil vljuden in korekten odgovor. Ker se je na nas obrnil tudi prek Urada informacijske pooblaščenke, smo mu nato odgovarjali s pomočjo Pravne službe RTV Slovenija. Poslali smo mu vse podatke javnega značaja, ki jih na dano temo premoremo. Ampak glasbe v našem sistemu preprosto ne klasificiramo tako, kot želi g. Valentan. Najprej smo pregledali sezname predvajane glasbe in naredili spisek skladb, ki bi bile lahko kakorkoli povezane z versko tematiko. Ko to ni bilo dovolj, smo g. Valentanu poslali celoten seznam glasbenih oprem in glasbenih oddaj v zahtevanem obdobju.

Druga netočnost je v trditvi, da javni radio zanemarja verske teme. To preprosto ne drži. Že večkrat

smo pojasnjevali profile radijskih programov, ker pa naj bi tokrat pismo prejele tudi osebe, ki ne poznajo dozdajšnje korespondence, mi dovolite kratek povzetek. Radio Slovenija je krovna znamka osmih radijskih programov. Prvi program, ki je informativne narave (v tem kontekstu versko tematiko podajamo v informativnem ključu), Drugi program – Val 202 – ki je zabavni, športni program, Radio Si, namenjen tujemu občinstvu in Tretji program – ARS, namenjen kulturi, klasični glasbi in vsekakor tudi sferi duhovnega. In v okvir tega programa so umeščene verske govorne in glasbene oddaje, na tem programu so tudi tedenski prenosi bogoslužij. Smisel različnih programov je v komplementarnosti, ne v podvajanju, na Radiu Slovenija pa s to široko paleto skušamo občinstvu nuditi kar največ. Tudi verujočim.

Spoštovani, ne želim odpirati novih polemik, želel sem samo pojasniti naše videnje vprašanja, zagotoviti, da bo vsak, ki se obrača na nas, dobil vljuden, korekten odgovor, obenem pa povedati, da smo zmeraj pripravljeni iskati rešitve.

Lep pozdrav,

Dr. Andrej Stopar, Odgovorni urednik

Odgovor SEBASTIJANA VALENTANA, 24.4.

Za: Andrej Stopar

V vednost: Programski svet; Varuh; Todorovski Ilinka; Janez Juhant; Drago Vogrinčič; Pancur Rudi; Lampreht Miha; Filli Marko; Venier Matej; Janez Gril

Spoštovani,

pisanje dr. Stoparja je dobrodošla dopolnitev, vendar je potrebno ob tem povedati tudi sledeče: prošnjo v skladu z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja sem naslovil na uradni radijski naslov radioprvi@rtvslo.si, ker se ni nanašala na konkretnega predstavnika radia. Se pa sprašujem, čemu je ta naslov sploh namenjen, če z njega (po pomoti ali iz malomarnosti) nihče ne odgovarja. Samo zato je bilo potrebno vključiti urad Informacijskega pooblaščenca, kar je zadevo seveda le pripeljalo do napredka.

Kot sem že pojasnil, sem nato prejel odgovor, ki pa se sploh ni nanašal na mojo zahtevo - posredovanje predvajane slovenske verske glasbe. V ta seznam so vključili vse, kar se jim je pač zdelo, da bi dišalo po verski tematiki. Tako se ne dela in kot že rečeno kaže na nestrokovno oz. neusposobljen pristop in delo. Morda Radio Prvi nima primernih uslužbencev za tovrstno tematiko, ki pa mora biti tudi z zakonom zagotovljena. Vsak, ki ima narejeno fakulteto glasbene smeri, mora vedeti kaj je slovenska verska glasba. Razen če je izpite delal mimo rednih postopkov.

Žal tudi težko razumem zapis dr. Stoparja, da glasbe ne klasificirajo kot slovensko versko glasbo. Radio ARS ima na spletni strani zapisano, da je njihova oddaja Musica Sacra oddaja o sakralni (verski) glasbi slovenskih in tujih skladateljev, glasba verstev, liturgij in obredov. Na tem programu obstaja tudi Uredništvo za religije in verstva, zato bi se lahko Prvi program, kot je to že bilo obljubljeno, v teh segmentih povezal z njimi.

Ko dr. Stopar govori o različnosti radijskih postaj, zapiše, da je Prvi program informativne narave in da versko tematiko podajajo v informativnem ključu. Verske glasbene in pogovorne oddaje pa da so umeščene na program Ars. Zanimivo je dejstvo, da so pa številne druge tematske oddaje, ki niso informativne narave, predvajane na Prvem. Npr. Literarni večer, oddaja o književnosti; Naše poti, oddaja o Romih in romski glasbi; Sami naši: oddaja, namenjena pripadnikom etničnih skupnosti s

prostora nekdanje Jugoslavije (s primerno glasbo); oddaji za Slovence v zamejstvu in po svetu; Ultrazvok, oddaja o medicini; Gremo v kino; Gymnassium - oddaja za srednješolce; Kulturomat- o kulturi mladih; Lahko noč, otroci; Literarni nočno - o poeziji; oddaja za kmetovalce in Zeleni nasveti o zelenjavi, sadju, cvetju... Tukaj so potem tudi glasbene oddaje: Pesem v žepu: oddaja slovenske kantavtorske scene in ta zvrst glasbe se potem ponovno pojavlja v oddaji Sobotni glasbeni večer; Jazz pred polnočjo, kjer se ta zvrst glasbe zopet predvaja tudi v Sobotnem glasbenem večeru; V nedeljo zvečer z Branetom Rončelom, kjer se vrta pop, rock, blues, afriška glasba...

Torej ponudba govornih in glasbenih oddaj na Prvem presega zgolj program informativne narave, in v teh oddajah verskih oddaj in oddaj o slovenski verski glasbi ni. To pa je objektivno stanje, ki ga ni mogoče zanikati, razen s ciničnim in nestrokovnim ali ne vem kakšnim načinom že. Ne le, da se določene glasbene zvrsti predvajajo na Prvem programu, celo specifične oddaje s to glasbo obstajajo, in nekatere glasbene zvrsti se v tej posebnosti tudi podvajajo.

Gospod dr. Stopar zapiše, da je program ARS namenjen tudi sferi duhovnega. Ob tem naj pripomnim, da me je glasbeni urednik g. Pančur poučil, da je VSA glasba duhovna. Zanimivo in žalostno je le, da za nekatere, ki si očitno lastijo Prvi radijski program, zgolj slovenska verska glasba ne dosega pojmovanja duhovnega.

Zadnji stavek dr. Stoparja je obetajoč, da so pripravljeni iskati rešitve. Upam, da res. Doslej namreč ni bilo tako.

Upam, da se bomo v svoji slovenski posebnosti končno približali demokratični sliki evropskih radijskih postaj.

Lp, Sebastijan Valentan

Odgovor JANEZA JUHANTA, 24.4.

Za: Andrej Stopar; Programski svet; Varuh; Todorovski Ilinka,

V vednost: Drago Pancur Rudi; Stopar Andrej; Lampreht Miha; Filli Marko; Venier Matej; Janez Gril ; Geza Filo, Stanislav Lipovšek, Nadškofija Maribor, Peter Štumpf, Andrej Glavan, Anton Jamnik, Franci Šuštar, Jurij Bizjak

Spoštovani!

Ravno s takim » svojim videnjem« po našem prepričanju nekateri na RS hočete diskriminatorno obiti demokratične pravice verujočih in tudi mednarodne standarde na tem področju. S tem pa se verni ne moremo strinjati. Se Vam ne zdi, da je RS last celotne, ne le delne demokratične javnosti? Ravno Vaša klasifikacija pa tudi potrjuje, da verska glasba očitno ni tema za RS. Žal pa predvajani dve skladbi ob praznikih, ki zasmehujeta verski čut, tudi marsikaj posveta ! Razen tega, se Vam ne zdi, da je demokratično vodilo, da o tem, kaj nekaj je, povedo tisti, ki se jih to tiče, ne pa zgolj 'arbitri' od zgoraj?

Pošiljam, kot ste želeli, tudi gospodom škofom v premislek.

Dodajam pa zaradi jasnosti še dopis g. Valentana tistim, ki ga niso prejeli, predvsem gg. Škofom.

Vsem lep pozdrav

Prof. emer. dr. Janez Juhant

Priloga št. 5 Pismo gledalca JK glede tretjeosebne poročanja

Spoštovani g. Dejan Ladika,

kot vernik slovenske Katoliške cerkve sem bil zelo vesel, da ste v današnjem televizijskem Dnevniku, za veliki ponedeljek, poročali tudi o tem, da se nam bliža velika noč, največji krščanski praznik, in ob tem predstavili tudi poslanici škofov dveh verskih skupnosti. Zahvaljujem se Vam, da ste pozorni tudi na versko razsežnost življenja, še posebej zato, ker je bila velikokrat in je še potisnjena v zasebno sfero in celo tabuizirano področje življenja.

Ker se pri poročanju o verskih stvareh na TV poroča šele nekoliko več kot 20 let, prihaja do kar nekaj jezikovnih nerodnosti; te so posledica nepoznavanja verskega sveta, pa tudi zadrege zaradi dotlej prepovedane teme, še danes za marsikoga nezaželeno.

Pojdimo h konkretni stvari. Danes (10. 4. 2017) ste v Dnevniku poročali: »Slab teden pred največjim krščanskim praznikom, ko se verniki spominjajo Jezusovega vstajenja od mrtvih, sta svoji poslanici predstavila ljubljanski nadškof in metropolit in škof Evangeličanske cerkve.« Podčrtane besede (podčrtal sem jih jaz) ste prebrali nekako »pomečkano«, z zadrego v glasu, kar je po svoje razumljivo, saj ste bili v prav nerodni situaciji. Poročilo ste brali Slovencem, od katerih nas je okrog 70 % vsaj formalno kristjanov – po cerkveni statistiki je 75 % Slovencev krščenih. Vi berete kristjani verujejo in se s tem postavite v skupino tistih, ki ne verujejo. To ni v pogovoru na cesti nič narobe; če pa prihaja tako posredovana informacija z državne televizije, pomeni to, da smo kristjani nekaj izvendražavnega, onkrajdržavnega, kvečjemu neka obrobna skupina v državi. To je skoraj tako, kot bi za dan državnosti poročali: Slovenci danes praznujejo dan državnosti, ker se spominjajo, da so dobili leta 1991 lastno državo. Prav posebej je tako poročanje nerodno takrat, ko se ve, da je poročevalec (spiker) veren, pa zaradi navad v TV-hiši bere, poroča tretjeosebno – verujejo, kar ni nič manj kot demostrirana izdaja oz. zatajitev lastnega prepričanja. Pričakovana, ukazana?

Vendar se ne zavzemam za to, da bi poročilo prebrali v prvi osebi, torej »se spominjamo« ali »verujemo«, kar bi bilo prav tako narobe ali morda še bolj. Če spiker ni osebno veren, bi bila to neka čudna samoprisila, če je veren, pa posiljevanje drugih s svojim verskim prepričanjem. V tem primeru bi bili lahko užaljeni muslimani, pravoslavni, agnostiki, ateisti ... Torej kaj? Naj berejo verni v 1. osebi, neverni pa v tretji? Nikakor! Edino primerna bi bila po mojem spoštljiva neosebna raba. Npr.: »Katoliška cerkev praznuje, krščanski svet se spominja, bližajo se velikonočni prazniki, veliki petek, dan Kristusove smrti (Jezus je morda nekoliko preveč osebno, za TV je bolje Kristus), zahodno krščanstvo praznuje božič. (Ne tako, kot je bilo zapisano v Delu: »Ljubljana - Kristjani danes praznujejo božič, dan Jezusovega rojstva. V praznik so množično vstopili pri polnočnicah, čez dan pa bodo potekale božične maše« (Delo 25. 12. 2015).) Seveda je tako poročanje jezikovno zahtevnejše, a novinar mora biti mojster jezika. Z njim se ne le poroča, ampak vzpostavlja v državi tudi (spoštljive ali nespoštljive) odnose, vrednote ... Še na eno stvar bi vas rad opozoril. Na to, kako se novinarji med seboj oslavljuje, ogovarjate v oddajah. Ko npr. poroča iz Bruslja vaša novinarka Erika Štular, jo ogovorite: »Erika Štular, kaj pravijo v Bruslju?« Ko se od nje poslovite: »Lahko noč, Erika Štular!« To zveni zelo nerodno, robato, birokratsko, šolsko, daleč od bontona. Ko koga ogovarjamo, ga

ogovarjamo z nazivom, ki pove, kaj nam je ta človek: g., ga, kolega, kolegica, tov., dragi moj, ljuba moja... Samo z imenom in priimkom ogovarjamo koga samo v šoli, v vojski, ob branju spiskov in še v kakšni izrazito formalni govorni situaciji. Na TV ste novinarji drug drugemu sodelavci, kolegi, če gre za veliko starostno razdaljo tudi g., in ge. Torej, nikar samo z imenom in priimkom, ne tako štorasto birokratsko!

No, na TV sem slišal še hujše spodrsaljaje, za katere upam, da so spodrsaljaji, ne pa neznanje. Neka novinarka je ogovarjala gostujočega predsednika vlade kar »predsednik«, brez gospod, brez dr., škofa pa kar škof, ravno tako brez g. (Kaj pa vi mislite, škof?) No, po vzoru tega, da tudi učitelji niso več g. učitelji, ampak samo še učitelji. Kaže, da smo naredili veliko regresijo v olikanih medsebojnih odnosih, da bo treba 40 let (kolikor je trajala regresija), preden se bo vrnila navadna olika.

Pišem vam zato, ker sem prepričan, da vsaka vaša beseda usodno oblikuje slovenski kulturni prostor, ustvarja ne le vzorce govorjenja, ampak tudi vzorce medsebojnih odnosov.

Lep veliki teden, veselo veliko noč!

Pozdrav

JK

Priloga št. 6 Odgovor lektorjev (naslavljanje, tretjeosebno poročanje, 'pravoslavec')

Gledalec v dveh sporočilih izraža več pomislekov. Če povzamemo: glede neprimerne naslavljanja kolegov in sogovornikov v informativnih oddajah, glede t. i. tretjeosebne poročanja o temah, povezanih s (Katoliško) cerkvijo oz. vero, glede rabe izraza pravoslavac in domnevno neprimerne rabe glagolskih stavkov v naslovih.

Najprej o prvem: zagotovo je spoštljivo naslavljanje sogovornikov v govornem položaju novinarja ali voditelja oddaje nujno. Zlasti to velja, kadar so gostje znani ljudje iz javnega življenja, manj pa, kadar gre za kolege in kolegice. Vsi, ki se na RTV ukvarjamo z jezikom, takšen odnos sodelavkam in sodelavcem iz novinarskih vrst tudi priporočamo, se pa spodrsljaji še vedno dogajajo.

Ko govorimo o t. i. tretjeosebnem poročanju v novinarskih besedilih, se jezikovni svetovalci in oblikovalci besedil na MMC in RTV Slovenija strinjamo z gledalcem, da raba 1. slovnične osebe v takih primerih ni primerna, ne moremo pa z njim soglašati v trditvi, da je tretjeosebno poročanje povsem neprimerno. Namen novinarskih besedil je namreč obveščanje in objektivno poročanje o dogodkih doma in po svetu vsem državljanom Republike Slovenije in širše. Ljudje smo različnih narodnosti, veroizpovedi, spolne usmerjenosti, političnih prepričanj in podobno. Vsaka izmed teh skupnosti predstavlja določen odstotek populacije v družbi, zato vsak članek ali prispevek, ki obravnava določeno skupino ljudi, z rabo tretje osebe lažje ohrani objektivnost, nevtralnost in izogibanje intimnim izpovedim in izrekanju samega novinarja poročevalca o tem (izjema so seveda kolumne). Lahko si zamislimo, koliko pripomb in zadreg bi sprožila podobna raba v npr. športnih besedilih, če bi se športni novinar postavil v vlogo navijača določenega kluba in pri tem seveda pisal kot prvoosebni pripovedovalec (npr. »Danes praznujemo zmago Reala.«). Tovrstne primere bi lahko navedli še za marsikatero drugo področje oz. tematiko posameznih novinarskih besedil. Verjetno se vsi strinjamo, da se tako izognemo tudi morebitni prizadetosti bralcev, poslušalcev in gledalcev.

Glede domnevno napačne rabe besede pravoslavac: v Slovarju slovenskega knjižnega jezika in slovarskem delu Slovenskega pravopisa noben kvalifikator ne nakazuje, da bi bil izraz pravoslavac neprimeren, pogovoren ali celo žaljiv¹ in v tem smislu ga tudi uporabljamo, torej kot enakovrednega izrazom katoličan, musliman, budist itd.

In še o morebitno sporni rabi glagolskih stavkov v naslovih prispevkov: z jezikoslovnega vidika gre pri tem le za pragmatične slogovne napotke novinarjem in drugim tvorcem besedil, odločitev pa je odvisna od vsakokratne presoje avtorja. Kadar ta želi, da naslov zveni manj formalno in brezosebno, pogosto namenoma izbere sporočanje z glagolskim stavkom.

Pojasnilo pripravila

Marko Prša, vodja lektorske službe na MMC RTV Slovenija

Darinka Koderman Patačko, lektorica in prevajalka, Oddelek za prevajanje in lektoriranje TV Slovenija

¹ SSKJ2:

pravoslávec -vca m (â)

pripadnik pravoslavne vere: katoličani in pravoslavci

Slovenski pravopis:

pravoslávec -vca m s -em člov. (â)

pravoslávka -e ž, člov. (â)

pravoslávčev -a -o (â)

STATISTIKA ODZIVOV

	april 2017	marec 2017	april 2016
TELEVIZIJA SLOVENIJA			
Skupaj	39	69	36
Informativni program	8	31	23
Kulturni in umetniški program	10	10	2
Športni program	2	4	2
Razvedrilni program	12	6	6
Program plus	6	5	3
Ostalo	1	13	
RADIO SLOVENIJA			
Skupaj	10	6	3
Radio Prvi	6	2	2
Val 202	4	2	0
Ostalo	0	2	1
MMC			
Skupaj	15	23	14
Vsebine	12	18	14
Prilagojeni programi	1	1	
Dostopnost, storitve	2	4	
RTV SLOVENIJA			
Skupaj	23	39	22
Jezikovna kultura	3	8	
Oglaševanje	2	8	
RTV prispevek	2	3	
Tehnične zadeve	3	2	
Programski svet	0	1	
Varuhinja	6	3	
Ostalo	7	14	
VSI ODZIVI	87	137	75